

20

TÜRK DÜNYASI
GENÇLİK GÜNLERİ
VE KURULTAYI

13-17 EYLÜL 2025 KKTC



Эпир пулнă, пур, пулатпăр!

TÜRK DÜNYASININ
DOĞU AKDENİZ'DE ATAN
KALBİ KIBRIS



TİKA

Yunus Emre Enstitüsü

YTB



Adres: Yapracık Mah. Küme Evleri Mavi Ev Sitesi 171/27 Etimesgut/ANKARA Tel: +90 532 769 70 37
www.dtgb.org info@dtgb.org

TÜRK DÜNYASI GENÇLİK GÜNLERİ VE KURULTAYI BASIN BÜLTENİ

20. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı KKTC’de Gerçekleşti

Dünya Türk Gençleri Birliği (DTGB) tarafından düzenlenen 20. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı, 12–18 Eylül 2025 tarihleri arasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde (KKTC) büyük bir katılımı ile gerçekleştirildi.



Program için Dünyanın dört bir yanından havayoluyla gelen delegelerden başka, İdil-Ural ve Kafkasya bölgesinden 7 Eylül 2025 tarihinde Karayoluyla yola çıkan 55 delegemiz Ankara’da karşılandı. Ankara Kent Konseyi Yüksek İstişare Kurulu başkanı E. Ankara Milletvekili Şevket Bülend Yahnici, Heyet onuruna Ankara’da bir akşam yemeği verdi. Programdan sonra ve KKTC’ye ulaşmak için Mersin limanına uğurlanan Heyet, Feribotla Girne’ye ulaştı.

KKTC’de program 13 Eylül’de KKTC Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde açılış ve protokol katılımıyla başladı. Açılış günü akşamında Cumhurbaşkanlığında bir kokteyl düzenlendi. Protokol katılımcıları arasında; KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Kürşad Zorlu, KKTC Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Erhan Arıklı, Dünya Türk Gençleri Birliği Vakfı Başkanı Ersin Güzel, E. Ankara Milletvekili Şevket Bülend Yahnici, E. Çanakkale Milletvekili İbrahim Kürşat Tuna, KKTC Eski Meclis Başkanı Zorlu Töre, Türk Ocakları Derneği Genel Sekreter Yardımcısı Esabil Eker, Yunus Emre Enstitüsü Başkan Yardımcısı Ömer Yıldız, E. Tuğg. Cemal Eruç, E. Kur. Kd. Alb. Oğuz Kalelioğlu yer aldı.

Kurultay kapsamında Türk Dünyası’ndan gelen gençlik örgütleri, akademisyenler, iş insanları ve sivil toplum temsilcileri bir araya gelerek ortak hedefler, kültürel birliktelikler ve geleceğe dair iş birliği imkânlarını değerlendirdi. Etkinlik, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), Yunus Emre Enstitüsü, T.C. KYK Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Türk İş birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA)’nın destekleriyle düzenlendi.

Kurultay'da DTGB Genel Başkanı Ersin Güzel'e ve Prof. Dr. Erhan Arıklı'ya KKTC Cumhurbaşkanı tarafından Türk Dünyası Üstün Şeref Madalyası takdim edildi.



Kaybedilen delegelere unutulmadı

DTGB'nin 33 yıllık yolculuğunda büyük emekleri bulunan ve geçtiğimiz yıllarda kaybettiğimiz DTGB Delegelerinin fotoğrafları salonda yer aldı. Eski Devlet Bakanı, Türk Ocakları Genel Başkanı ve Aksaray Milletvekili Sadi Somuncuoğlu, Devlet Türk Dünyası Müzik Topluluğu Kurucusu Ali Özaydın, ANKET AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Tayfun Tanju Kara ve Eski Genel Başkanlarımızdan Yakup Ömeroğlu fotoğrafları gençlik liderleri tarafından salona asılarak vefa örneği gösterdiler.



14 Eylül'de Sempozyum gerçekleştirildi

Türk Dünyası'nın Doğu Akdeniz'de Atan Kalbi Kıbrıs Sempozyumu'nda, farklı oturumlarda önemli konular ele alındı ve değerli konuşmacılar görüşlerini paylaştı.

İlk oturumda, Prof. Dr. Soyalp Tamçelik başkanlığında, Oğuz Kalelioğlu Kıbrıs Barış Harekâtı ve bugünkü durumu değerlendirdi. Ardından E. Tuğg. Cemal Eruç, harekâtın kritik safhalarından olan Keskin Sırt Muharebeleri ve Lefke hakkında bilgiler verdi. Prof. Dr. Özkul Çobanoğlu, Akdeniz Türklüğü bağlamında Kıbrıs Türk folklorunun önemini anlattı. Doç. Dr. Mehmet Balyemez ise Kıbrıs'ta birlikte yaşama ve birlikte yönetme kavramlarını tartıştı.

İkinci oturum, Prof. Dr. Özkul Çobanoğlu başkanlığında gerçekleşti. Bu bölümde, Prof. Dr. Soyalp Tamçelik Kıbrıs meselesine ilişkin Türk tarafının savunduğu politik argümanları aktardı. Prof. Dr. Ulvi Keser, Doğu Akdeniz'deki istihbarat savaşlarını tarihsel bir perspektifle ele aldı. Doç. Dr. M. Sadık Akyar, KKTC'nin Türk Devletleri Teşkilatı içindeki mevcut konumu ve geleceğine değindi. Dr. Sacide Fikret Çobanoğlu ise Türk dünyasının entegrasyonunda Dede Korkut Metaverse platformlarının rolünü anlattı.

Programın çevrimiçi bölümünde E. Kur. Alb. Doç. Dr. Ömer Lütfi Taşcıoğlu, "Kıbrıs Türklerin Vatan Toprağıdır" başlıklı sunumuyla Kıbrıs'ın stratejik ve milli önemini vurguladı.



Bu oturumlarda yapılan değerlendirmeler, Kıbrıs'ın tarihsel sürecini, Türk dünyası açısından stratejik konumunu ve geleceğe yönelik işbirliği fırsatlarını kapsamlı bir şekilde ortaya koydu.



15 ve 16 Eylül'de komisyon çalışmaları yürütüldü

Kurultay'da Medya, İletişim ve Haberleşme Komisyonu, Çevre ve Enerji Komisyonu, Spor Komisyonu, Kültür, Sanat ve Eğitim Komisyonu, Ekonomi, Girişimcilik ve Ticaret Ağları Komisyonu, İnsan Hakları Temel Özgürlükler ve Hukuk Komisyonu ve Spor Komisyonu yer aldı. Komisyonlar katılımcı delegelerin sorunları ve potansiyel çözümleri konuşuldu. Devamında komisyon kararları DTGB Divanında oylamaya sunuldu.



Komisyon Yürütme Komitesi koordinasyonunda Türk Dünyası Genç İletişimciler Birliği, Türk Dünyası Genç Yazarlar Birliği, Türk Dünyası Genç Yazarlar Birliği, Türk Dünyası Genç Bilim İnsanları Birliği, Türk Dünyası Genç Sinemacılar Birliği ve Türk Dünyası İş İnsanları Birliği Kongrelerinin faaliyetleri değerlendirildi. Değerlendirme sonucunda birlik başkanlarına Türkiye talep oldu ve oylama sonucu kabul edildi.



Kurultayın Amacı

DTGB Genel Başkanı Ersin Güzel, etkinliğin Türk Dünyası gençliği için büyük bir önem taşıdığını belirterek şunları ifade etti:

“Türk Dünyası’nın dört bir yanından gelen gençlerimizle sadece fikir paylaşımı değil, geleceğe dair ortak bir vizyon oluşturmayı hedefliyoruz. Bu kurultay, gönül coğrafyamızdaki gençler arasında bağları güçlendirmek ve kültürel, bilimsel, ekonomik alanlarda iş birliğini artırmak için eşsiz bir fırsat.”



DTGB, 1991 yılında kurulmuş olup, bugün 20 farklı ülkeden sivil toplum kuruluşunun katılımıyla dünyanın en geniş Türk gençlik ağıdır. 30 yılı aşkın süredir düzenlenen bu kurultay, Türk Dünyası'nın kültürel birliğini güçlendirmeyi, gençler arasında dayanışmayı ve ortak projeler geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Katılımcı Ülkeler ve Kuruluşlar

Kurultaya; Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, KKTC, Türkmenistan, Irak Türkmeneli, Batı Trakya, Ahıska, Doğu Türkistan, Bulgaristan, Makedonya, Hollanda, Romanya, Moldova gibi 20 ülke ve bölgeden 50'den fazla sivil toplum kuruluşu katılacaktır.

Bu kuruluşlar arasında Türk Ocakları, Türk Dünyası Kültür Sanat Vakfı, Irak Türkmen Cephesi, Dünya Uygur Kurultayı ve Avrupa Türk Federasyonu gibi geniş kitlelere hitap eden kurumlar yer almaktadır.



Geçmişten günümüze 33 yıllık yolculuk

İlk kez 1992 yılında Tataristan'ın Kazan şehrinde düzenlenen Türk Dünyası Gençlik Kurultayı, bugüne kadar Kırım, Azerbaycan, Romanya, Makedonya, Hollanda, Kırgızistan, Bulgaristan ve Türkiye gibi farklı coğrafyalarda düzenlenmiştir.

Geçmiş 19 Kurultayda Türk Dünyası gençlerinin kültürel, ekonomik ve siyasi meseleleri ele alınmış, pek çok ortak karar ve proje hayata geçirilmiştir.

SONUÇ RAPORU ve GENEL DEKLARASYON

I. GİRİŞ

2025 yılı Eylül ayında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilen Dünya Türk Gençleri Birliği (DTGB) 20. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı, Türk Dünyasının 35 farklı bölgesinden gelen toplam 300 katılımcıyla gerçekleştirmiştir. Türk Dünyasının genç temsilcilerini stratejik, kültürel, ekonomik, hukuki ve çevresel alanlarda ortak bir vizyon etrafında buluşturmuştur.

Kurultay boyunca yapılan komisyon çalışmalarında temel hedef; **Türk Dünyasının birlik ve dayanışmasını artırmak, çağın koşullarına uygun ortak politika, iletişim ve diplomasi mekanizmaları oluşturmak** olmuştur.

Kurultayın ana teması "**Türk Dünyası'nın Doğu Akdeniz'de Atan Kalbi Kıbrıs**" olarak belirlenmiştir.

II. GENEL DEĞERLENDİRME

1. Siyaset, Diplomasi ve Strateji Komisyonu

Kurultayın merkezini teşkil eden bu komisyon, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) çatısı altında **Ortak dış politika dili ve koordinasyon mekanizması** kurulması gerektiğini vurgulamıştır. TDT kararlarının bağlayıcı olmaması sebebiyle alınan kararların tavsiye niteliğinde olup havada kalması komisyonlarda eleştirilen konuların başında gelmiştir.

- Türk Dünyası ülkeleri, bölgesel krizlerde (Rusya-Ukrayna, Ortadoğu gerilimleri vb.) **birbirinden bağımsız değil, eşgüdüm içinde** hareket etmelidir.
- **Zengezur Koridoru** stratejik bir hat olarak, yalnız Azerbaycan'ın değil tüm Türk Dünyasının menfaatine görülmeli, dış güçlerin vesayetine izin verilmemelidir.
- **Doğu Türkistan meselesi**, Çin ile ilişkilerde "Görmezden gelinmeyecek diplomatik öncelik" olarak ele alınmalıdır.
- **Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti**'nin önce TDT üyeleri, ardından uluslararası toplum tarafından tanınması için ortak stratejiler geliştirilmelidir.
- Türk Devletleri, **Laiklik ve Halk iradesi temelli ortak hukuk normlarını** güçlendirmeli; dış müdahalelerden bağımsız iç barış mekanizmaları oluşturmalıdır.
- TDT, **Yumuşak güç** unsurlarını kullanarak Dünya kamuoyuna Türk dünyasının barışçı ve medeni duruşunu anlatmalıdır.
- Fener Rum Patrikhanesi'nin son dönemlerdeki faaliyetleri Türkiye'nin egemenlik haklarına ve Lozan'a aykırıdır. Fatih Kaymakamlığına bağlı yerel bir dini kurum olan bu kuruluşun çalışmalarının yasal çerçevenin dışına çıkmaması için gerekli önlemler alınmalıdır.
- Komisyon, 2026 yılı içinde "**Türk Dünyası Genç Diplomatlar Simülasyonu**" ve "**Gençlik Sempozyumu**" gibi organizasyonların gerçekleştirilmesini önermiştir.

2. Ekonomi, Girişimcilik ve Ticaret Ağları Komisyonu

Ekonomik kalkınma, Türk Dünyasının bağımsızlığının teminatı olarak değerlendirilmiştir.

- Üye ülkeler arasında **serbest ticaret, yatırım kolaylığı ve ortak e-ticaret platformu (TDETP)** kurulmalıdır.
- **Türk Dünyası Genç İş İnsanları Birliği** yeniden yapılandırılmalı; Ankara 2026 Turizm Başkenti kapsamında **Türk Dünyası İş İnsanları Zirvesi** düzenlenmelidir.
- **Gençlik Girişim Fonu** ve **Ortak AR-GE Ağı** kurulması; inovasyon ve dijital dönüşüm alanlarında ortak merkezler oluşturulması kararlaştırılmıştır.
- **TDT**, Ortak lojistik hatları, gümrük modernizasyonu ve "**Kalkınma Yolu**" entegrasyonu acil öncelikli gündem maddeleri arasına almalıdır.

3. İnsan Hakları, Temel Özgürlükler ve Hukuk Komisyonu

Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde **Ortak İnsan Hakları Tutum Belgesi** hazırlanması kararlaştırılmıştır

- Üye ülkeler arasında **hukukî uyum, yargı bağımsızlığı ve adil yargılanma standartları** ortaklaştırılmalıdır.
- **E-vize ve biyometrik pasaport entegrasyonu**, ortak teknik protokol çerçevesinde uygulanmalıdır.
- Afganistan, Gazze ve Doğu Türkistan'daki ağır ihlaller kınanmış, Bunların basit insan hakları ihlalleri değil, soykırıma kadar giden ağır bir süreç olduğu vurgulanmıştır. Türk Dünyası gençliği **adalet, barış ve özgürlük ilkelerinde birlik** mesajı vermiştir.

4. Medya, İletişim ve Haberleşme Komisyonu

Komisyon, bilgi çağında Türk dünyasının **ortak medya omurgasını** kurma kararı almıştır

- **TDHİA – Türk Dünyası Haber ve İçerik Ağı** kurulacak; doğrulama masası, kriz iletişimi merkezi ve çok dilli yayın sistemi tesis edilecektir.
- **SMİK – Stratejik Medya İcra Kurulu** koordinasyonunda, **Bengü dergisi** ve **E-Bengü bülteni** yeniden yayınlanacaktır.
- Üniversitelerle işbirliği içinde **“Gezici Muhabir-İçerik Üreticisi Programı”** başlatılacaktır.
- Diaspora medya organlarıyla ortak yapım fonları oluşturulacaktır.

5. Kültür, Sanat ve Eğitim Komisyonu

Komisyon, Türk kimliğinin korunması ve genç kuşaklara aktarılmasını merkeze almıştır

- Ortak müfredat kapsamında **“Türk Büyükleri”** ve **“Türk Halkları” dersleri** önerilmiştir.
- **Ortak Alfabe** süreci hızlandırılmalı, ortak dil temelinde kültürel ve akademik yayınlar desteklenmelidir.
- **Gezici Müze** uygulamaları, kültür diplomasisi aracı olarak geliştirilmelidir.
- **Türk Dünyası Genç Yazarlar Birliği** ve **DTGB Yayınevi** kurulmalıdır.

6. Spor Komisyonu

Spor, Türk Birliğinin görünür ve birleştirici unsuru olarak ele alınmıştır

- **2027 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Türk Dünyası Gençlik Oyunları** düzenlenecektir.
- Türk oyunları, atlı sporlar ve geleneksel müsabakalar kültürel miras kapsamında yaşatılacaktır.
- KKTC'nin uluslararası spor organizasyonlarına katılımı için **IOC nezdinde diplomatik girişimler** yapılacaktır.

7. Çevre ve Enerji Komisyonu

Türk Dünyasının enerji ve çevre politikalarında **bağımsız, sürdürülebilir ve yeşil kalkınma** hedefi benimsenmiştir

- **“Türk Dünyası Enerji Bağımsızlığı”** vizyonu kabul edilmiştir.
- Yenilenebilir enerji yatırımlarına özel fon kurulacak, **Aral Gölü Rehabilitasyon Projesi** desteklenecektir.
- Gençlere çevre bilinci kazandırmak için **ortak çevre müfredatı** ve geri dönüşüm projeleri önerilmiştir.

III. STRATEJİK ÖNERİLER VE GELECEK VİZYONU

1. **Türk Devletleri Teşkilatı – Gençlik Koordinasyon Merkezi** kurulmalı; komisyonların önerileri bu merkez tarafından izlenmelidir.
2. **Türk Dünyası Diplomasi Akademisi** oluşturulmalı; ortak dış politika eğitimleri verilmelidir.
3. **Ortak Dijital Kimlik ve Pasaport Sistemi**, 2030'a kadar hayata geçirilmelidir.
4. **Kültürel Yumuşak Güç Programı** kapsamında medya, sanat ve spor alanlarında ortak kampanyalar yürütülmelidir.
5. **Kadın ve Genç Diplomatlar Forumu**, Türk dünyasının yükselen diplomasi ekolü olarak tasarlanmalıdır.

IV. DEKLARASYON

Biz, Dünya Türk Gençleri Birliği delegeleri olarak,

2025 yılı Eylül ayında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bir araya gelerek;

- Türk dünyasının barış, refah ve adalet temelli ortak geleceği için omuz omuza çalışacağımıza,
- Türk Devletleri Teşkilatı çatısı altında siyasi, ekonomik ve kültürel dayanışmayı güçlendireceğimize,
- Doğu Türkistan'dan Balkanlara, Kırım'dan Kıbrıs'a kadar her bir Türk yurdunun özgürlük ve onur mücadelesini destekleyeceğimize,
- KKTC'nin uluslararası alanda tanınması için ortak girişimlerde bulunacağımıza,
- Türk Gençliğinin uluslararası diplomaside söz sahibi olabilmesi adına "Türk Dünyası Genç Diplomatlar Simülasyonu"nu hayata geçireceğimize,
- Türk Dünyası Haber Ağı, Ortak Alfabe, Gençlik Oyunları ve Enerji Bağımsızlığı projelerini birer stratejik öncelik olarak benimseyeceğimize,
- Çevreye, insana ve insan haklarına saygılı bir Türk Dünyası geleceğini inşa edeceğimize,
- Köklerimizden aldığımız güçle, çağın gerekliliklerine uygun yeni bir Türk Asrı'nı kuracağımıza,

Ant içiyoruz...

V. SONUÇ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilen bu kurultay, yalnızca bir toplantı değil, **Türk Gençliğinin geleceğe dair ortak iradesinin tezahürüdür.** Bu raporda yer alan karar ve öneriler, Türk Dünyasının siyasi birliğini güçlendirecek, ekonomik bağlarını sağlamlaştıracak, kültürel ve manevi mirasını gelecek kuşaklara aktaracak yol haritasını oluşturmaktadır.

"Birliğimiz, gücümüz; kültürümüz, kimliğimiz; gençliğimiz, geleceğimizdir.



DÜNYA TÜRK GENÇLERİ BİRLİĞİ SİYASET, DİPLOMASI VE STRATEJİ KOMİSYONU

Eylül 2025, KKTC

Son 5 yıl içinde, Dünyanın farklı bölgelerinde farklı bloklar arasında meydana gelen çatışmalar (örneğin Rusya-Ukrayna savaşı, İsrail-Filistin-İran gerilimi ve ABD-Çin rekabeti) Türk Dünyası ve Türk Devletleri Teşkilatı ülkelerinin oluşturduğu cepheyi diğer blokların da ilgi odağı hâline getirmiştir. Özellikle Batılı ülkelerin Türk dünyasına yönelttiği ilgi, ileride bağımsız Türk devletleri tarafından Türk dünyasının çok daha geniş uluslararası ortamlarda temsil edileceğine işaret etmektedir. Bu esnada, Türk Devletlerinin birbirleriyle ihtilafa düşmemesi ve farklı ya da çelişkili politikalar izlememesi için, uluslararası platformlarda kendi aralarında diplomatik bir koridor oluşturmaları, olumsuz durumların önüne geçecektir.

Türk Devletleri Teşkilatı, diğer uluslararası örgütler ve küresel güçler gibi, Ortadoğu'da özellikle Suriye, Irak, İran ve İsrail'deki gelişmeleri yakından takip etmelidir. Bölgedeki Türkmenlerin yanı sıra Güney Azerbaycan ve İran coğrafyasındaki diğer Türk halkları üzerinden, bölgedeki maddi ve manevi asli unsurun Türk varlığı olduğu ve bu asli unsur yok sayılarak yapılması planlanan her türlü politikanın, Türk Devletleri tarafından engelleneceği hem Dünya kamuoyuna hem de bölgedeki aktörlere kabul ettirilmelidir.

TDT, 2. Karabağ Savaşı Zaferi sürecinde gösterdiği birlik ve beraberliği, bölgede hâlâ devam eden ve ortaya çıkma potansiyeli olan sorunlara karşı da göstermelidir. Özellikle ABD öncülüğünde uygulanan Ermenistan-Azerbaycan barış süreci tüm gelişmeleriyle beraber TDT üyesi ülkeler tarafından dikkatle takip edilmelidir. Bu bağlamda TDT ülkeleri, Türk Dünyasını karadan birbirine bağlayan Zengezur Koridoru meselesini ortak bir mesele olarak ele almalı ve bölgede aşikâr olan Rusya-ABD vesayet mücadelesine karşı Türk Dünyası birliğinin ortaya koyabileceği yeni bir Kafkasya jeopolitiğinin önünü açacak ekonomik ve siyasî işbirliklerinin icraata geçmesi gerekmektedir. Azerbaycan askerinin kanıyla kazanılan bu zaferde açılan koridorunun Azerbaycan başta olmak üzere tüm Türk Devletlerinin menfaati ile ilişkili olmalı, ABD, AB ve Rusya'nın siyasi çekişmeleriyle menfaatleri bu koridoru amacı dışına çıkartmamalıdır.

Türk Devletleri, Çin'e karşı Doğu Türkistan konusunda Çin ile yapmış olduğu siyasî ve ticarî faaliyetlerde bu konuyu bir "koz" olarak kullanabilmelidir. Böylece, ikili iş birlikleri sırasında bu konu üzerinden dolaylı yoldan Çin'e baskı yapılabilir ve ilişkilerde daha etkin bir konum elde edilebilir. Özellikle hâlen devam eden Tarihî İpek Yolu'nun yeniden inşası sürecinde, Doğu Türkistan sorunu merkeze alınmalı ve Çin'in bu ticaret yolunda diğer taraflara kıyasla daha fazla kazanç sağlamasına sebep olacak durumlara engel olunmalıdır.*¹

Türk Devletleri Teşkilatı, Çin'e karşı benimsediği bu ortak politika yaklaşımını, Türk Dünyası'nın ortak diplomatik sorunlarında da akıl birliği ile uygulayabilmelidir. Ancak bu

¹ *_**Bu Kararlar 2 delegenin çekimser oyuna karşılık oy çokluğuyla alınmıştır

süreçte, her bir üye devletin ortak politikalar geliştirme çabası içinde kendi egemenlik haklarına ve dış politika önceliklerine saygı gösterilmelidir.^{2**}

Geçmiş yüzyılda ve günümüzde sürgüne uğratılmış, yurtlarından edilmiş, azınlık veya diaspora konumuna düşmüş; temel hak ve özgürlükleri ile anayasal hakları ihlal edilmiş ve hâlihazırda işgal ve savaş ortamında yaşayan Türk halklarının (*Ahıska, Kıırım, Afganistan, Uygur Türklüğü örneklerinde olduğu gibi.*) durumu, Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde incelenmesi ve maddî-manevî açıdan güncel olarak takip edilmesi gereken önemli bir konudur. Bu doğrultuda, Türk Devletleri Teşkilatı üyesi ülkelerin ortak politikalar geliştirebilecekleri ve uygulayabilecekleri diplomatik ve bürokratik bir alan oluşturulması gerekmektedir. Ne yazık ki Türk dünyası, diğer küresel güçlerin aksine, kendi diasporasıyla güçlü bir bağ ve etkin bir iletişim kuramamaktadır. Dünyanın ve Türk Dünyası'nın çeşitli bölgelerine dağılarak yaşamlarını sürdürmeye çalışan, Ana vatanlarına geri dönmesi konusundaki çalışmalarda da TDT tarafından maddi ve lojistik destekler ivedi olarak sağlanmalıdır.

Türk Devletleri Teşkilatı ve teşkilata bağlı birimler, özerk ve azınlık durumda olan Türk otonom devletlerinin ve toplumlarının sorunlarıyla da ilgilenmeli, bu toplumlarda aydınlara ve yöneticilerinin siyasi ya da başka suçlamamalar o halka mal edilmemeli. Yöneticilere müstet suçların cezasının halka çektirilmemelidir. Süreçle ilgili dünya kamuoyu daha şeffaf bir şekilde bilgilendirilmelidir. Yargı kararı kesinleşmemiş olan siyasilerin hürriyetlerinden alıkonulmaması, masumiyet karinesi ve halk iradesi ilkeleri gözetilmelidir. Olan baskı ve hak ihlallerine karşı refleksler gösterilmelidir. Bu bağlamda günümüzde yargılamakta olan Türk azınlık topluluklarının liderleri adil yargılanmalı, ceza hukukunun yıllara dayanan tecrübesinin ortaya çıkardığı “*suçun şahsiliği ilkesi*” gereği, suçlu bulunsalar dahi bağlı buldukları Halk yargılanamaz ve bundan sorumlu tutulmamalıdır.

TDT üyesi ülkeler, kendi içlerindeki etnik ve din temelli sorunları çözüme konusunda, ortak acılar ve tarihî tecrübelerden beslenen ortak bir akla ihtiyaç duymaktadır. Bu bağlamda Türk devletleri hem aralarındaki diplomatik ilişkilerde hem de halklar arasındaki etkileşimde laiklik ve ortak kimlik inşası çabasını esas alarak hareket etmelidir.

TDT üyesi ülkelerin kendi içlerindeki siyasî, ekonomik ve özellikle sınır sorunlarının, başka bir bölgesel gücün yönlendirmesine ihtiyaç duymadan, TDT bünyesinde ve birlik çatısı altında çözülebileceği bir ortam tesis edilmelidir. TDT, yumuşak güç aygıtlarını yalnız kendi içerisinde değil aynı zamanda uluslararası bir güç olarak mevcut konjonktürdeki yerini ve saygınlığı sağlamlaştırmak amacıyla kullanabilmelidir.

TDT, Türk Devletleri ve toplumlarında din veya etnik köken gerekçe gösterilerek ortaya çıkan terör örgütlerine karşı ortak bir mücadele yürütülmelidir. Orta Asya'da ve Anadolu Coğrafyasının güneyinde faaliyet gösteren yapılar ile bunların türevleri veya benzeri şekilde ortaya çıkması muhtemel örgütlere karşı da aynı kararlılık gösterilmelidir. Bu mücadelede gerekirse askerî ve istihbarat alanlarında iş birliği yapılmalı, özellikle Orta Asya bölgesine bu tür örgütlerin sızmasına ve nüfuz etmesine, ortak hareket edilerek kesinlikle izin verilmemelidir.

21. yüzyılda, küresel ölçekte önemli bir etki aracı olarak, Türk Dünyası özelinde kamu diplomasisi ve yumuşak güç stratejilerinin belirlenmesi ve bu stratejilerin uygulanmasını takip

² *_**Bu Kararlar 2 delegenin çekimser oyuna karşılık oy çokluğuyla alınmıştır

edecek ortak kurumların kurulması gerekmektedir. Türk Devletleri; dil, edebiyat, tarih, medya, turizm gibi alanlar üzerinden ortak kimlik inşasına odaklanmalı ve ortaya çıkacak olumlu gelişmeleri hem kendi kamuoyuna hem de dünya kamuoyuna amacına uygun biçimde duyurabilmelidir.

TDT üyesi ülkeler arasında pasaportla kolay ve hızlı geçişin mümkün olduğu, ortak, uygun ve güvenli, hem turistik hem de ticari demiryolu projesinin hayata geçirilmesi, Türk Dünyasının bütünleşmesine katkı sağlayacak ve bölgeyi turizm ve ticaret açısından cazip bir merkez hâline getirecektir.

Klasik Türk Aile yapısı radikal örgütlenmelerle yozlaştırılmaya çalışılmaktadır. Klasik Türk Aile yapısının korunması için bireysel özgürlük adı altında insanın doğasında olmayan cinsel yönelimlere ve birlikteliklere, başta çocuklar ile gençler olmak üzere propaganda ve örgütsel faaliyetler aracılığı ile özendirilmesi ve meşru gösterilmesi kesinlikle engellenmelidir.

TDT “Türk Soyluluk” belgesinin uygulama kolaylığının sağlanması ve uygulama alanlarının artırılması gerekir. 2527 sayılı Türk Soylu Yabancıların Türkiye’de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu, Özel Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine İlişkin Kanun örneğinde olduğu gibi bunun tüm teşkilat üyesi ülkelerin eğitim, aile birleşimi ve ticari oturma izinleri ile çalışma izinlerinde esas alınmasının yolu açılmalıdır.

Her türlü dine mensup cemaat ve tarikatların Türk Halklarını dini gerekçelerle kendi öz kültüründen uzaklaştırıp, milliyetsiz topluluklar oluşturmaya çalışması dini asimilasyondur. Bu duruma karşı kontroller yapılarak ilgili kurumlar tarafından gerekli önlemler alınmalıdır.

Kafkas bölgesinde tek etnik kökene bağlı büyük Çerkezistan kurulması planlandığına ve bu konuda Avrupa STK’larında lobi faaliyetleri yapıldığına ilişkin, sosyal medya ve bağlı teşkilatlarımızdan bilgiler gelmektedir. Bu coğrafya binlerce yıllık Türk yurdudur ve bölgedeki halkların tamamı yok sayılmaktadır. Bahsi geçen Büyük Çerkez Devleti projesi hem Rusya Federasyonu, hem Türkiye hem de bölgenin diğer Ülkelerinin toprak bütünlüğüne ve yüzlerce yıllık Türk-Çerkez kardeşlik hukukuna aykırıdır. İlgili Ülke Hükümetlerine bu ütopyik projenin yok hükmünde olduğunu arz eder, Bölge Halklarının her zaman yanında olduğumuzu beyan ederiz.

Türk Devletleri Teşkilatının, önce üye ülkelerin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ni müstakil devlet olarak tanıması ve bu yoldaki engellerin aşılmasına yönelik çalışmalar yapması, sonrasında da KKTC’nin Dünya ülkeleri tarafından tanınmasını sağlayacak stratejileri geliştirmesi gerekmektedir. Aynı zamanda TDT’nin, AB gibi diğer uluslararası kuruluşların bölgesel sorunlarda Güney Kıbrıs Rum Yönetimine verdiği maddî ve siyasî desteklere karşılık olarak aynı işlev ve katkılarla KKTC’ye destek olması gerekmektedir.

TDT almış olduğu; KKTC tanınırlığı, ortak alfabe örneklerinde olduğu gibi kararları tavsiye niteliğinde olmamalı, söz konusu kararlar üye ülkeler için bağlayıcı nitelikte olmalıdır.

Unutulmamalıdır ki, dünyadaki hemen hemen tüm uluslararası birlikler ve kurumlar, savaşları önlemek ya da çeşitli yöntemlerle bölgede ve kürede barışın sağlanması ve korunması amacıyla kurulmuştur. Ancak ne mutlu ki, Türk Dünyası böyle bir sorunla karşı karşıya değildir. Diğer kuruluşların aksine, Türk dünyasının birliği tamamen barış ve kardeşlik temelinde kendiliğinden inşa edilmekte ve güçlenmektedir.

Türk dünyası, çoğu uluslararası oluşuma kıyasla henüz istenilen siyasî ve kültürel birlikteliğe ulaşamamış olsa da bu birliktelik üzerine yapılan çalışmalar, daha önceki raporlarda belirtilen gerçeklik ışığında şüphesiz amacına ulaşacaktır.

Komisyon tarafından teklif edilen ve sunulan bütün bu stratejiler, tek taraflı olarak değil, tüm Türk Devletlerinin bölgesel ve doğal ihtiyaçları ve çıkarları doğrultusunda tahayyül edilmeli ve ülkelerin egemenlik haklarının önüne geçmeyecek biçimde şekillendirilmelidir. Bu düşüncelerle, Dünya Türk Gençleri Birliği olarak, DTGB'nin ilerleyen kurultaylarda "Türk Dünyası Genç Diplomatlar Simülasyonu" programı düzenlemesinin geniş kitlelerde yankı uyandıracığı komisyon tarafından öngörülmektedir. Ayrıca, kurultayların bir gününün, komisyonlar tarafından sunulan raporların daha sağlam akademik verilere dayandırılabilmesi amacıyla, Türk Dünyasının güncel meselelerine odaklanan bir "Gençlik Sempozyumu" çalıştayına ayrılması komisyonumuz tarafından teklif edilmektedir. Bu tür etkinlikler, aynı zamanda Türk dünyasının gelişmiş ve gelişmekte olan bilim diplomasisine de önemli katkılar sağlayacaktır.



DÜNYA TÜRK GENÇLERİ BİRLİĞİ

MEDYA, İLETİŞİM VE HABERLEŞME KOMİSYONU RAPORU

Eylül 2025, KKTC

Medya, İletişim ve Haberleşme Komisyonu, teşkilat faaliyetlerinde en zayıf halkanın uzun süredir iletişim ve haberleşme olduğunu tespit etmiştir. Bilgi ve içerik akışının dağınık kanallarda, farklı üsluplarla ve doğrulama zinciri kurulmadan dolaşıma girmesi; görünürlüğü azaltmakta, itibar risklerini büyütme ve karar süreçlerini yavaşlatmaktadır. Bu rapor; geçmiş kurultaylarda ortaya konan “Bengü”, “ortak haber ağı”, “iletişim komisyonu” yaklaşımını güncelleyerek tek sesli, hızlı ve doğrulanabilir bir iletişim mimarisine geçişi tarif eder.

Öncelikle Bengü yayını yeniden omurga işlevi görecektir biçimde kurgulanmalıdır. Aylık dergi; faaliyet, tebliğ, röportaj ve çözümleme yazılarını toplamalı; haftalık e-Bengü kısa bültenleri ise gelişmeleri hızlıca duyurmalıdır. Her teşkilatta bir iletişim sorumlusu ve bir Bengü muhabiri belirlenmeli; tebrik–taziye–duyuru akışı standart şablonlarla redaksiyona iletilmelidir. Tüm fotoğraf, video ve grafikler tekil haber havuzunda telif ve kaynak bilgisiyle kayda alınmalı; yayınlarımız ortak üslup ve terminoloji ile çelişkisiz yürütülmelidir.

Bununla eşzamanlı olarak TDHİA — Türk Dünyası Haber ve İçerik Ağı kurulanmalıdır. Amaç; çok dilli kısa haber, uzun okuma, belgesel ve podcast üretimini tek bir koordinasyon altında toplayıp sosyal mecralarda eşzamanlı yayınlanmalıdır. TDHİA; diaspora medyaları ve kamu yayıncılarıyla yeniden yayın (syndication) anlaşmaları yaparak güvenilir içeriklerin ölçekli dağıtımını sağlamalıdır. Ağın merkezinde OSINT Tabanlı Doğrulama Masası bulunmalı; kriz anlarında 24 saat içinde çok dilli olay notu, SSS ve görsel kart üretilmelidir.

Kriz iletişimi ve teknik altyapı çağdaştırılması dikkate alınmalıdır. Düşük bant genişliğinde dahi erişilebilir metin odaklı paketler hazırlanması; ayna (mirror) sunucular ve ortak CDN ile süreklilik garanti altına alınması ilgili kurumların gündemine dâhil edilmelidir.

Tüm dokümanlar açık arşiv ve versiyonlama ilkeleriyle saklanarak; transkripsiyon–transliterasyon–imla kılavuzu ve terminoloji komitesiyle çok dilli üretimde tutarlılık sağlanmalıdır.

İnsan kaynağı ve eğitim gerekliliğinde “Gezici Muhabir–İçerik Üreticisi” programı başlatılmalı; üniversitelerle protokoller yapılarak saha stajı, güvenlik eğitimi ve mentorluk sağlanmalıdır.

Komisyon; tüm bu yapıların koordinasyonu için SMİK — Stratejik Medya İcra Kurulunu kurar. SMİK, TDHİA, Doğrulama Masası, Bengü ve Ulak Yayınları (bildirgeler, yıllıklar ve sözlü tarih) arasında eşgüdümü sağlar. Başarı; erişim ve yankı göstergeleri (KPI), alıntılanma ve ortak yayın sayısı gibi metriklerle aylık raporlanmalıdır.

Ayrıca komisyon toplantısında Türk Dünyası Genç İletişimciler Birliği ile ilgili de kararlar alınmıştır. Bu doğrultuda, üyeler arasında irtibat kanallarının oluşturulması tartışılmış ve yönetim birimi belirlenmiştir.

2025 Yılı Öncelikleri

TDHİA (Türk Dünyası Haber ve İçerik Ağı): Çok dilli kısa haber, uzun okuma, belgesel ve podcast üretimini tek koordinasyonda toplayan bir omurga kurulmalıdır. TDHİA; diaspora medyaları ve kamu yayıncılarıyla yeniden yayın (syndication) anlaşmaları yapmalı, doğrulanmış içeriklerin eşzamanlı ve ölçekli dağıtımını mümkün kılmalıdır.

Bengü (Basılı + Dijital Periyot): Aylık dergi ve haftalık e-Bengü bülteni, faaliyet ve analizlerin toplandığı ana yayın kanalıdır. Açık arşiv ve atıf havuzu ile kurumsal hafıza güçlendirilmeli; TR, RU ve bölgesel lehçelerde çok dilli edisyonlar planlanmalıdır.

OSINT Tabanlı Doğrulama Masası: Görsel–işitsel adli izlek ve açık kaynak doğrulama protokolleriyle 24 saat içinde çok dilli olay notu ve SSS hazırlanmalı; kriz anlarında tek sesli açıklama için yazılı Q&A seti devreye alınmalıdır.

Gezici Muhabir–İçerik Üreticisi Programı: 18–30 yaş aralığında gençlere saha stajı, güvenlik ve meslek etiği eğitimleri sağlanmalı; üniversitelerle protokoller ve mentorluk havuzu üzerinden üretim kalitesi ve sürekliliği artırılmalıdır.

Kriz İletişimi ve Teknik Altyapı: Düşük bant genişliğine uygun metin odaklı paketler, ayna (mirror) sunucular, ortak CDN ve LEO/uydu yedek hatlarıyla kesintisiz bilgilendirme temin edilmelidir. SMS uyarı sistemi ve bölgesel veri merkezi seçenekleri değerlendirilmelidir.

Diaspora Medyalarıyla Ortak Üretim Fonu: Ev sahibi ülke dillerinde ortak içerik üretimi için eş finansman ve dağıtım ortaklıkları kurulmalı; telif/lisans modeli ve etki ölçümü standardize edilmelidir.

Standartlar ve Açık Arşiv: Transkripsiyon–transliterasyon–imla kılavuzu, terminoloji komitesi ve örnekli stil rehberiyle çok dilli üretimde tutarlılık sağlanarak; tüm içerikler meta veri ve sürüm bilgisiyle açık arşivde saklanmalıdır.

Topluluk Uygulaması ve SSO: Üyelik, bülten, bildirim ve Bengü arşivinin tek portaldan yönetildiği SSO tabanlı bir uygulama devreye alınmalı; kampanya takvimi ve katılım modülleri eklenmelidir.

Ulak Yayınları: Bildirgeler, raporlar, yıllıklar ve sözlü tarih başlıkları basılı ve dijital olarak yayımlanmalı; DOI/atıf düzeni ile kalıcılaştırılmalıdır.

SMİK (Stratejik Medya İcra Kurulu) Koordinasyonu: Tüm birimler arasında planlama, kaynak tahsisi ve kalite güvencesi SMİK tarafından yürütülmeli; performans göstergeleri aylık raporla izlenmelidir.



DÜNYA TÜRK GENÇLERİ BİRLİĞİ

EKONOMİ, GİRİŞİMCİLİK VE TİCARET AĞLARI KOMİSYONU

Eylül 2025, KKTC

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi: “Bağımsızlık, ancak ekonomik zaferlerle taçlandırılır.”

Dünya Türk Gençleri Birliği (DTGB) üyeleri olarak yalnızca kültürel ve sosyal alanlarda değil, ekonomik ve ticari birlikteliklerde de omuz omuza olmak bir vazifedir. DTGB çatısındaki her üye, Türk dünyasının ekonomik kalkınması ve ticaret ağlarının güçlenmesi için elinden gelen gayreti göstermelidir. Bu doğrultuda amaç, Türk Dünyasını kendi içinde entegre eden, dünya sahnesinde güçlü bir ekonomik aktör haline getirmektir.

DTGB, gençlerin dinamizmi ve girişimcilik ruhunu merkeze alarak Türk Devletleri ve toplulukları arasında ekonomik işbirliğinin güçlendirilmesini temel hedef olarak benimsemektedir. Bu vizyon, ortak değerler ışığında ticaretin kolaylaştırılması, genç girişimcilerin desteklenmesi ve bölgesel kalkınmanın hızlandırılmasını amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, bahsi geçen vizyonu şu şekilde tanımlamak mümkündür: Türk Dünyası gençliğinin öncülüğünde ortak bir ekonomik alanın inşa edilmesi, ticaretin serbest, adil ve sürdürülebilir şekilde gerçekleştirilmesi; girişimciliğin ve işbirliğinin Türk Dünyasında kalkınmanın itici gücü haline getirilmesi.

Bahsi geçen vizyon doğrultusunda Ekonomi, Girişimcilik ve Ticaret Ağları Komisyonu olarak birtakım stratejik hedefler belirlenmiştir.

STRATEJİK HEDEFLER

Türk Dünyasında Ekonomik İlişkilerin Kurumsallaşması

Türk Dünyasında ekonomik ilişkilerin kurumsallaşması için, TDT üye Devletler arasında mal, hizmet, sermaye ve işgücü dolaşımını serbestleştirecek bir birlik yapısı oluşturulmalıdır.

Ortak Ticari Kuralların Belirlenmesi ve Uygulanması

Türk Devletleri arasında ticari süreçlerin uyumlaştırılması, ortak standartların geliştirilmesi ve ekonomik aktörler için güvenli bir yatırım ortamının sağlanması gereklidir.

Genç İş gücü ve Girişimcilerin Örgütlenmesi

Türk Dünyasında genç girişimcilerin ve iş gücünün ağlar, birlikler ve platformlar etrafında örgütlenerek yenilikçi fikirlerin paylaşımını, ortak projelerin geliştirilmesini ve istihdam kapasitesinin artırılmasını sağlanması gereklidir.

Türk Dünyasındaki genç girişimcileri ve iş gücünü bir araya getirmek için ortak bir dijital platform kurulması, yenilikçi projelerin finansmanına ve iş birliklerinin güçlenmesine yönelik bir gençlik fonu oluşturulması ve mentörlük programları ile tecrübe paylaşımının teşvik edilmesi kritik öneme sahiptir.

Türk Dünyası Gençlerine Staj ve İstihdam Merkezi

Türk Dünyasında genç öğrencilerin buldukları yerlere uyum sağlamaları amacı ve bunun yanı sıra Kariyer Portalı kurulması yoluyla öğrencilerin özgeçmişlerini yüklemesi, şirketlerin iş ve staj ilanlarını paylaşmasıyla staj ve istihdamlarının gerçekleştirilmesini sağlaması gereklidir.

Ara ve Yardımcı Eleman İhtiyacını Karşılamada Önceliklendirme

İç kaynakların yetersiz kalması veya acil ihtiyaç ortaya çıkması halinde, işgücü temininde öncelik Türk Dünyasına verilmelidir. İş gücü temininin sosyo-kültürel etkileşim ve nesiller boyu sürecek medeni, hukuki, ticari ilişkileri beraberinde getireceği, politik karar alıcılara hatırlatılmalıdır.

Ortaklık, İletişim ve Dayanışmanın Güçlendirilmesi

Türk gençleri arasında ticari ve ekonomik bağların sürdürülebilir kılınması için iletişim kanallarının geliştirilmesi, karşılıklı güvenin pekiştirilmesi ve ortak girişimlerin desteklenmesi. Ortak dijital platformlar üzerinden çalışmaların gerçekleştirilmesi gereklidir.

Ülkelerarası Lojistik ve Gümrük Uygulamalarının Modernizasyonu

Ticaretin hızlandırılması ve maliyetlerin azaltılması amacıyla lojistik ağların iyileştirilmesi, gümrük işlemlerinde dijitalleşmenin yaygınlaştırılması ve sınır geçişlerinde kolaylıkların sağlanması gereklidir.

Türk Dünyasının Kalkınma Yolu Projesi'nden tam anlamıyla faydalanabilmesi için, lojistik maliyetleri ve gümrük işlemlerini azaltacak tek pencere sistemi gibi dijital entegrasyon çözümlerinin hayata geçirilmesi ve karşılıklı tanıma anlaşmalarının imzalanması önemlidir.

Türk Dünyası Ortak E-Ticaret Platformu

Türk Dünyası E-Ticaret Platformu (TDETP) adıyla ortak bir dijital pazar yeri kurulmalıdır. Bu platform, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) bünyesinde veya bağımsız bir konsorsiyum modeliyle yönetilmelidir. DTGB olarak ilk modeli Genç İş İnsanları Birliği altında yapılabilecektir. Bu ağın çıktısı ve faydaları ortak dijital pazar yeri, ürün ve hizmetlerin görünürlüğünü artırılması; ödeme ve lojistik altyapısı standartlaşması ve Türk Dünyası içindeki ticaret hacminin artması, küçük ve orta ölçekli işletmeler uluslararası pazara açılması, ekonomik entegrasyonu güçlendirecektir.

Türk Dünyası AR-GE ve İnovasyon Ağı

Bu ağda girişimciler, üniversiteler, teknoparklar ve özel sektör temsilcileri buluşturulmalı, yazılım, savunma sanayi, enerji gibi stratejik alanlarda ortak AR-GE merkezleri kurulmalıdır. Bu ağın çıktısı ve faydaları ortak AR-GE projeleri, patentler ve inovatif ürünler ortaya çıkması; üniversite-sanayi iş birliği artması ve bu çerçeveden hareketle stratejik sektörlerde rekabet avantajı sağlanması, teknoloji transferi hızlanması, nitelikli iş gücü ve girişimcilik desteklenmesidir.

Türk Dünyasında Kültür ve Turizm İşbirliği

Türk Dünyası ülkeleri arasında turizm paketleri ve indirimli programlar oluşturulmalı. Bunun yanı sıra Türk Dünyası ülkeleri arasında ortak festival, sergi, fuar ve kültürel etkinlikler düzenlenmelidir. Ortak turizm rotaları oluşturularak, bölge içi seyahat teşvik edilmelidir. Türk Dünyasında Kültür ve Turizm İşbirliği, tarihi İpek Yolu temasıyla daha da güçlendirilebilir hale getirilmelidir. Bu kapsamda 2026 yılı Türk Dünyası Turizm başkenti seçilen Ankara'da başta turizm firmaları olmak üzere iş insanları ve girişimcilerin ortak paydalar geliştireceği bir buluşma ve Türk Dünyası Genç İş İnsanları kongresi planlanabilir.

Ticarette Bürokratik İş Yükünün Azaltılması

Genç girişimcilerin iş kurma ve ticaret süreçlerinde karşılaştıkları bürokratik engellerin azaltılması; dijital uygulamalar ve kolaylaştırıcı mekanizmalarla ticaretin erişilebilir ve hızlı hale getirilmelidir.

Ekonomi, Girişimcilik ve Ticaret Ağları Komisyonu olarak Dünya Türk Gençleri Birliği Kurultayına neriler şu şekildedir:

1- Dünya Türk Gençleri Birliği bünyesinde Türk Dünyası Genç İş İnsanları Birliği'nin yeniden kurulmalıdır. ye ve gözlemci kuruluşların kendi ye ve mensupları içerisinde aktif olarak ticaretle uğraşan şahıs ve şirketlerin (başta gençler ve turizm sektöründe çalışanlar olmak üzere tüm iş insanlarının) birbirini tanınması, yardımlaşması, ortak proje ve yatırımların geliştirilmesi, ülkelerarası ticari dayanışma ve finansman temininin kolaylaştırılması amaçlarıyla faaliyetler yürütmek üzere yeniden hayata geçmelidir. Bu birliğin kuruluşuna ilişkin tüzük rneği işbu rapor ekinde sunulmuştur.

2- 2026 yılı Türk Dünyası Turizm Başkenti seçilen Ankara şehrimizde başta Turizm sektörü olmak üzere Türk Dünyası Genç İş İnsanları Birliği yelerinin buluşma, kaynaşma, ortak paydaların ve muhtemel işbirliklerinin görüşüleceği Türk Dünyası İş İnsanları Zirvesi düzenlenmelidir.

3- Türk Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği ile entegrasyon sağlanması, bunun için gerekli girişimlerin DTGB Başkanlık Divanı (yönetim kurulu) tarafından yapılması önerilir.

4- Ülkelerin yatırımcı ve iş gücü programlarının Türk Dünyası merkezli olarak geliştirilmesi bakımından; vasıflı/vasıfsız işçi ve ara eleman temini konusunda meslek okullarının program, nitelik ve işleyişlerinin gclendirilmesi gerektiği hatırlatılmalıdır. şayet i kaynaklar yetersiz görülür ise yapılacak iş gücü temininde Türk Dünyası lke ve bölgelerinin önceliklendirilmesi, kültürel uyum ve benzerliklerin özellikle gözetilerek karar verilmesi hakkında temenniler Türkiye Cumhuriyeti Devletine iletilmelidir.



DÜNYA TÜRK GENÇLERİ BİRLİĞİ

İNSAN HAKLARI, TEMEL ÖZGÜRLÜKLER VE HUKUK KOMİSYONU

Eylül 2025, KKTC

TDT kararları gözetilerek anayasal düzenlemelerin hazırlanmalıdır.

TDT Üye devletlerin anayasa düzeyindeki uyum çalışmaları, Türk Devletleri Teşkilatının (TDT) kurulduğu Nahçıvan Antlaşması ile belirlenen işbirliği ilkeleri esas alınarak planlanmalıdır. Üye devletlerin kendi egemenlikleri ve ulusal hukuk normları korunurken ülkeler arası karşılıklı tanımayı kolaylaştıracak asgari normlar oluşturulmalıdır. Öncelik, temel hak ve demokratik ilkelere sadakat, idari usul ve devlet organlarının yetki paylaşımı konularında şeffaf normların eş zamanlı biçimde güçlendirilmesidir. Bu temel hakların güçlendirilmesi için idari usul ve organlar arası yetki paylaşımı konusunda şeffaf madde taslakları hazırlanmalı ve üye ülke ihtiyaçlarına göre uyarlanmalıdır. Söz konusu taslaklar, demokrasinin vazgeçilmez unsurları baz alınmak suretiyle (ör. yargının güvence altına alınması, idarenin hesap verebilirliği, seçim güvenliği standartları) hazırlanıp ülke ihtiyaçlarına göre uyarlanması sağlanacaktır. Bu yaklaşım TDT teminat ve ilkelerine doğrudan dayanmalıdır.

Yargının bağımsızlığı ve hukuk kurumlarının entegrasyonu sağlanmalıdır.

TDT ülkelerinde var olan yargı organları, mütakabil işbirlikler ile, eğitim ve kurumlar arası ağlarla desteklenmelidir. Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde kurulan Türk Yargı Eğitim Ağı'nın faaliyet alanı genişletilerek ve üye ülkeler arası iç hukuka uygun düzenlemeler ile söz konusu kurumun tüm üye ülkelerde daha aktif bir şekilde eyleme geçirmek suretiyle, yargı organı mensuplarının eğitiminde ortak standartlar getirilmeli, mesleki değişim programları oluşturularak yargı güveni artırılmalıdır. Hakimlerin görev güvencesi, atama-şikâyet süreçleri ve disiplin kurulları konusunda şeffaf kriterler paylaşılmalı; adli veri paylaşımı ve ortak uygulamalar dijital platformlar üzerinden koordine edilmelidir. Ayrıca, Yargı Konseyleri Ağı gibi yapıların kurumsallaştırılması, ülke içi reformlara teknik destek sağlamanın yanı sıra karşılıklı güveni güçlendirdiği kanaatindeyiz.

Özel hukuk ve milletlerarası özel hukuk alanlarında yapılabilecek düzenlemeler hazırlanmalıdır.

Ticari ve medeni hukuka ilişkin uyuşmazlıkların tanınması ve icrası, yatırım güvenliği ve sınır ötesi ticareti hızlandırdığı bilinmekle; özellikle 1997 Amsterdam Antlaşması, 2007 Lizbon Antlaşması gibi karşılıklı entegrasyonları hızlandıracak ve üye tarafların iç hukuklarına aykırı olmayacak şekilde taraflarca uygun bulunan uluslararası sözleşmelere katılım ile ikili/çok taraflı anlaşmalar geliştirilmelidir. Ortak alfabe, Türk Dünyası Arabulucular Birliği gibi TDT tarafından önceden başlatılmış girişimlerin üye tüm halkların iç hukuklarına uyum sağlaması açısından gerekli iç hukuk düzenlemeleri

yapılmalı ve girişimlerin süreçleri ekseriyetle takip edilmelidir. İcra prosedürleri, iflas rejimleri ve sözleşme hukuku alanında asgari uyum paketleri oluşturulmalı; adli işbirliği mekanizmaları ile uygulamada etkinlik sağlanmalıdır.

Dijital akıllı vize/pasaport entegrasyonları hazırlanmalıdır.

Biyometrik e-pasaport ve e-vize altyapılarının ICAO ve ilgili ISO standartlarına uygun şekilde entegre edilmelidir. Ortak teknik mimari (çip bilgi yapıları, veri paylaşım protokolleri, karşılıklı doğrulama API'ları) ve aşamalı geçiş planları önerilir; pilot koridorlar (ör. ticari/akademik vize hatları) ile uygulama test edildikten sonra ölçeklendirme yapılmalıdır. Veri koruma, kişisel verilerin sınır ötesi aktarımı ve siber güvenlik tedbirleri eş zamanlı olarak düzenlenmelidir.

İnsan hakları ortak tutum belgesi hazırlanması ve mevcut ihlallerin tespiti için gerekli düzenlemeler hazırlanmalıdır.

Komisyonca hazırlanacak ortak tutum belgesi, TDT bünyesinde kabul edilecek asgari insan hakları standartlarını içermeli; aynı zamanda izleme, raporlama ve öneri mekanizmalarıyla desteklenmelidir. Mevcut ihlallerin tespiti için bağımsız ve teknik uzmanlardan oluşan bir değerlendirme-mekanizması kurulmalı; bulgular, taraflara yol gösterici reform takvimleri ve kapasite geliştirme programları şeklinde sunulmalıdır. TDT'nin dış politika metinlerinde insan haklarına dair çağrılar ve somut öneriler hâlihazırda yer almakta olup söz konusu önerilerin somutlaştırılması için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

En son Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin müteaddit kararlarında, Yunanistan'ın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni defalarca kez ihlal eden, hem uluslararası kuruluşların talebini hem de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararları ve taleplerini uygulamamak için her yolu deneyen, 17 yılı aşkın süredir başını kuma gömerek uluslararası hukuku hiçe sayan, artık sığınacak bahanesi kalmadığı aşikâr olan Yunanistan'ın yapmış olduğu bu insan hakları ihlallerine karşı, Yunanistan'ı kınıyor; söz konusu ülkenin artık daha fazla vakit kaybetmeden AIHM'nin vermiş olduğu tüm kararlarını tam ve etkili şekilde uygulamaya, Batı Trakya'da her türlü soykırımı gerçekleştiren Yunanistan'ın Türk kimliğini tanımaya çağırıyoruz.

Özellikle Afganistan gibi ciddi insan hakları ihlallerinin yaşandığı ülkelerde, kadınların eğitim haklarının ellerinden alınması, uluslararası hukuk normlarına aykırıdır. Bu bağlamda, Türk dünyasında Türk soylu kızların çalışma ve eğitim hakkı ile temel sosyal güvencelerinin koruma altına alınması ve desteklemesi üzere hukuki anlamda somut adımlar atılmalıdır.

Ayrıca, Doğu Türkistan'da özellikle Uygur Türkleri çerçevesinde ve diğer müslim veya gayrimüslim tüm azınlıklara karşı "ciddi insan hakkı ihlallerinde" bulunan, "insanlığa karşı suç" düzeyine varabilecek işkencelerde bulunan, ulusal güvenlik yasalarının belirsiz biçimde uygulanması yoluyla, azınlık haklarını bastıran ve "keyfi tutuklama sistemi" kuran, toplama kamplarına alınan, maruz kaldıkları fiziksel işkence ve şiddetin yanı sıra ÇKP'nin ideolojik propagandalarına, kimliklerini reddetmeye, mandarin Çincesini öğrenip konuşmaya, ÇKP marşlarını öğrenmeye ve zorla çalıştırılmaya mecbur bıraktıran, "Ortak

Aile” programıyla bilhassa kırsal kesimlerdeki Müslüman ailelerin evlerine Çinli memurların yerleştirilmesi suretiyle zorla yerinden etme, zorla çalıştırma, dinî ve kültürel asimilasyon gibi uygulamalarla özellikle Doğu Türkistan’a yönelik sistematik bir soykırım yürüten ve tüm bu hususlar Birleşmiş Milletlerce kayıt altına alınan Çin Komünist Partisi’nin tüm bu eylemleri soykırım niteliğinde olup her ne kadar ekonomik hegemonya ile dünyanın itirazlarını ve tepkilerini susturmaya çalışsa da yapmış olduğu ihlallere karşı en büyük itirazlarımızı ve tepkilerimizi yineliyoruz.

Bunun yanında, İsrail’in Gazze’de sürdürdüğü askeri operasyonlar ve uygulamalar, uluslararası insancıl hukuk ve insan haklarının ağır ihlali niteliğindedir. Sivillerin hedef alınması, insani yardıma erişimin engellenmesi, zorunlu tahliyeler ve yerleşim politikaları kabul edilemez olup savaş suçu teşkil etmektedir. Binlerce kişinin temel ihtiyaçlarını karşılarken öldürülmesi insanlık dışıdır. Hamas’ın rehin tuttuğu sivillerin derhâl ve koşulsuz serbest bırakılması, İsrail’in ise sivillere yönelik saldırılarını durdurması ve insani yardıma tam erişim sağlaması zorunludur. Uluslararası toplum olarak bu ihlalleri en güçlü şekilde kınıyor, kalıcı ateşkesin sağlanması ve adil bir barış için tüm taraflara sorumluluklarını hatırlatıyoruz.



DÜNYA TÜRK GENÇLERİ BİRLİĞİ

KÜLTÜR, SANAT VE EĞİTİM KOMİSYONU

Eylül 2025, KKTC

Geniş bir coğrafyaya yayılmış olan Türk milleti, komşu kültürler, diller ve hâkim medeniyetlerin etkisi altında bölgesel farklılaşmalara konu olabilmektedir. Bu nedenle Türklerin düşünüş biçimlerinde bir birliğin sağlanabilmesinin yolu bu farklılıkların önüne geçmekle gerçekleşecektir. Her birey ailesinden ve çevresinden edindiklerini eğitim yoluyla tamamlayarak, bir bütünün parçası haline gelmesi yani Türk milletinin bir ferdi olması sağlanacaktır.

Millet ve kimlik ilişkisi içinde hem taşıyıcı hem de dönüştürücü bir unsur olarak yer alan sanat, sahip olduğu geniş yelpaze sayesinde ortak hafızayı canlı tutmakta ve nesiller arasında köprü kurmaktadır. Bir yandan günümüze kadar oluşturduğu birikimi sergileyen sanat, bir yandan da çağın gerekliliklerine karşı savunduğu değer ve yansıttığı tutumlarla evrensel bir mesaj vermektedir. Bu değer ve tutumların nesilden nesle aktarılması, kültürün sürekliliği açısından önemli bir yer edinmektedir. Bu süreçte eğitim baş aktör olmakla birlikte aile, medya, kültürel etkinlikler ve sivil toplum faaliyetleri de doğal uzantılar olarak görülmektedir. Komisyon bünyesinde tartışılan hususlar da bu doğrultuda şekillenmiştir.

Kültür, Sanat ve Eğitim Komisyonu tarafından tartışılan ve kararlara bağlanan konuları beş başlık üzerinde toplamak mümkündür: Somut-soyut kültürel varlığın korunumu, kültürel etkileşim yolunda düzenlenebilecek sanatsal ve akademik faaliyetler, kültürün dini radikalizmden korunumu, ortak alfabe sonrası beklenti ve öneriler ve Türk Dünyası içerisinde iş birliğini artırmanın yolları. Bu raporda, ilgili konu başlıkları doğrultusunda konuşulan konular, gerekçeleriyle birlikte belirtilmeye çalışılacaktır.

Komisyon tarafından konuşulan ilk konu somut-soyut kültürel varlığın korunumuna ilişkindir. Artan insan hareketlilikleri ve bunun doğurduğu küreselleşme süreci milletler ve insanlar için birçok kolaylık getirmekle birlikte birtakım riskler de ortaya çıkarmıştır. Bunlar arasında en göze çarpan husus, kültür olgusunun tekdüzeliğe evrilmesidir. Türk kültürü de bu risklere maruz kalan yapıların başında gelmektedir. Gerek devlet yapısı içerisinde gerekse de azınlık halinde yaşayan topluluklarıyla Türk kültürü büyük bir yozlaşmanın eşiğindedir. Bu sebeple bazı önlemlere başvurulması gerekmektedir.

Kültür, Sanat ve Edebiyat Komisyonu tarafından tartışılan ilk husus Türk varlığının teminatı olan Türk çocuklarına yöneliktir. Gelecek Türk neslinin Türk kültür ve öğelerine sahip edebiyat ürünlerini okumaları önemlidir. Bu yolla Türk çocuklarının, kendi kültürel kimliklerini bırakmadan kişilik gelişimlerini sürdürmeleri mümkündür. Ayrıca, Türk Devletleri Teşkilatına (TDT) mensup ülkelerin kendi eğitim programlarında “Türk Büyükleri” adı altında bir derse de yer vermeleri önerilmektedir. Güçlü bir Türk kültürü inşa etmek, geçmişteki atalarını tanıyıp bilen ve onlardan güç alarak geleceğe ulaşan Türk çocuklarıyla mümkündür. Komisyon toplantısında, ilgili ders önerisinin yanında “Türk Halkları” dersi de önerilmiştir. Bu yolla, Türk çocuklarının soydaşı olan diğer halkları sadece devlet nezdinde değil, topluluk olarak da öğrenme imkânına ulaşmış olacaktır.

Bu gibi uygulamalarla beraber Türk dünyası ülkelerinin dünyada nadir bulunan öneme sahip müzeleri arasında bir müze diplomasisi kurulmalı, bu kapsamda ortak kültürü yansıtan etnografik ve arkeolojik eserler ile maddi kültür ürünleri ve somut ve somut olmayan kültürel mirasa dair unsurlar geçici sürelerle Türk dünyası ülkelerinde sergilenebilmelidir. Son dönemde dünyada yaygınlaşan ve geniş işlevselliğe sahip “gezici müze” şeklinde çalışmalar özellikle Türk diasporasının yoğun olduğu bölgelerde faaliyete geçirilmelidir. Bu doğrultudaki hazırlıkların bir sonraki gençlik kurultayına kadar tamamlanması gerekmektedir. Ayrıca Türk

kültür kod ve öğelerinin tanıtılmasında metaverse imkânlarından da faydalanılabileceği belirtilmiştir.

Komisyon tarafından tartışılan ikinci konu başlığı kültürel etkileşim yolunda düzenlenebilecek sanatsal ve akademik faaliyetlere ilişkindir. Bu noktada ortaya çıkan ilk öneri; düzenlenebilecek akademik faaliyetlere ilişkindir. Türk kültürünün evrensel anlamda seyrini tespit amacıyla iki yılda bir olmak şartıyla (2026 yılından başlayarak çift yıllarda) uluslararası nitelikte büyük bir kongrenin düzenlenmesi önemlidir. Ayrıca bir sonraki Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayına kadar Türk dili ve kültürüne ilişkin en az iki adet uluslararası kongrenin düzenlenmesi de alınan bir diğer karardır. Bu faaliyetlere ek olarak üniversitelerarası tiyatro festivalinin düzenlenmesi yine komisyonun önerileri arasında bulunmaktadır.

Komisyon toplantısında tartışılan bir diğer nokta Dünya Türk Gençleri Birliği (DTGB) bünyesinde kurulması ihtiyaç görülen yapılara dairdir. Türk gençliğinden güç alarak yaptığı çalışmalarla Türk Dünyasına katkıda bulunmayı amaçlayan DTGB, çalışmalarını verimli çıktılara da dönüştürmelidir. Bu doğrultuda DTGB bünyesinde kurumsal hafızanın oluşturulması amacıyla bir yayınevinin kurulması ve Türk Dünyasının kültürel birikiminin sergilenmesi amacıyla bir kütüphanenin oluşturulması Kültür, Sanat ve Eğitim Komisyonu tarafından önerilmektedir.

Komisyon tarafından ele alınan bir diğer konu başlığı kültürün dini radikalizmden korunumuna ilişkindir. Çünkü din olgusu, Türk kültürü içerisinde kendisine yer edinmekle birlikte onunla çatışan hatta bir bakıma onu yok etmeye çalışan bir özelliğe sahip olmamıştır. “Bir milletin neyi nasıl yaptığı” şeklinde özetlenebilecek olan kültür olgusunun, insanların inançlarının temsili olan din olgusu ile yok edilmeye çalışılması doğru değildir. Bu sebeple, özellikle Kafkasya’da faaliyetlerinin arttığı gözlemlenen çeşitli radikal akımlardan toplumun korunması ve buna yönelik adımların atılması önemlidir.

Kültürün dini ve ideolojik radikalizmden korumanın bir yolu da Türk kültürünün değerlerini ortaya çıkartmaktır. Bu noktada, hangi dinden olduğu fark etmeksizin, Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş-ı Veli, Yunus Emre, Abraham Firkovich ve Mihail Çakır gibi Türk tasavvuf dünyasındaki evrensel mesajlara sahip şahsiyetlerin TDT üye ülkelerin eğitim programlarında yer alması gerekmektedir. Ayrıca yine bu eğitim ve öğretim programları içerisinde kültürel okuryazarlık becerisinin verilmesi ve bu yolla farklı din ve tutumlara saygının kültürel farkındalık yoluyla kazandırılması önem arz etmektedir. Çünkü Türk milleti, bünyesinde birçok dine ve onun ritüellerine ev sahipliği yapmaktadır. Sırf bu farklılıklar yüzünden doğabilecek çatışmalar, Türk milletini olumsuz yönde derinden etkileyecektir.

Komisyon tarafından ele alınan dördüncü başlık ortak alfabe sonrası beklenti ve önerilere yöneliktir. Türk Dünyası Ortak Alfabe Komisyonu tarafından 2024 yılında hazırlanan ve Türk Devletleri Teşkilatına önerilen ortak alfabe, Türk gençleri üzerinde de derin yankılar uyandırmıştır. Ancak atılan adımlar ve alınan reaksiyonlar komisyon üyelerince yeterli görülmemektedir. Bu konuda sürecin daha hızlı ilerlemesi beklenmektedir.

Ortak alfabe çalışmaları neticesinde hangi lehçenin kullanılacağı da tartışma konusu olmuştur. Bu noktada komisyon tarafından ortak bir Türk dili meydana getirmek noktasında bir kültür-sanat-fikir dergisinin çıkartılması önerilmiştir. Elektronik ortamda çıkartılacak olan bu dergide tüm Türk lehçelerinin kullanılabileceği, gerektiğinde de günümüz gelişen yapay zeka imkanlarından faydalanılabileceği belirtilmiştir. Bu noktada DTGB’nin öncü olabileceğine ve Türk Dünyası Genç Yazarlar Birliği bünyesinde çalışmaların yapılabileceğine Kültür, Sanat ve Eğitim Komisyonunun inancı tamdır.

Kültür, Sanat ve Eğitim Komisyonu tarafından ele alınan beşinci ve son başlık Türk dünyası içerisinde iş birliğini artırmanın yollarına dairdir. Bu noktada atılabilecek en önemli adım DTGB’nin, TDT alt birimlerine üyelik çalışmalarının yapılmasıdır.

Ayrıca, gelecek kuşağı şekillendirecek olan genç neslin yani dünya Türklüğü gençliğinin birbiri arasındaki kültürel etkileşimi artırmak amacıyla ortak dijital medya

platformları, görsel ve işitsel kültürel paylaşım ortamları ile eğitim kaynakları oluşturulmalıdır. Bilhassa çağın kültür ve geleneklerin belirleyici unsurlarına karşı gelişen, aile yapısını bozan ve önemsizleştiren akım ve yönelimlere karşı geleneksel Türk aile yapısının korunması ve niteliğinin artırılması için gerekli politikalar üretilmelidir. Bu minvalde 2025 yılını “Aile Yılı” ilan eden Türkiye Cumhuriyeti’nin uygulamasını genişleterek devam ettirmesini, Türk Devletleri ve Toplulukları ile bu konuda ortak çalışma ve görüşmelerin yapılmasını temenni ediyoruz.

Türk Dünyası içerisinde iş birliğini artırma yolunda bir diğer husus da bizzat bir devlet yapısına sahip olmayıp azınlık konumunda yaşayan Türk halklarının göz ardı edilmemesine yöneliktir. Bu doğrultuda Balkanlardaki Türk varlığı ile etkileşiminin artırılması amacıyla Balkan Türklüğü Kongresinin; Oğuz Türkleri arasında etkileşimin artırılması amacıyla ise Oğuz Türklüğü Kongresinin düzenlenmesi önemlidir. İlgili kongrelerin akademik ağırlıktan ziyade festival halinde düzenlenmesinin, Türk topluluklarının kültür kodlarının halklar arasında da aktarılmasına olanak sağlayacağı düşünülmektedir.

Türk Dünyası içerisindeki iş birliğini yalnızca maddi ve somut yollarla düşünmek doğru değildir. Evrensel anlamda sermaye olgusu büyük bir anlama sahip olsa da bunun arkasında bilimsel çalışmalar yatmaktadır. Bu noktada, TDT üye ülkelerin üniversiteleri arasında iş birliğine yönelik adımlara rastlanmaktadır. Ancak kurumlar arasındaki bu iş birliğinin kişiler nezdinde de sağlanması ve devam ettirilmesi gerekmektedir. Buna yönelik, Türk Dünyasına mensup akademisyenler arasında iş birliğini geliştirmeye yönelik bir platformun mevcudiyeti sağlanmalıdır. Aynı zamanda Türk Dünyası üniversiteleri arasında mevcut olan öğrenci değişim programlarının niteliği, uygulama alanları ve kapasitesi artırılmalıdır.

Sunulan bu ve benzeri stratejiler yalnızca devletler nezdinde kalmamalı, Türk Dünyasının sivil toplumunu bir araya getirebilmek amacıyla sivil toplum kuruluşları aracılığıyla da yürütülmeli ve bu gibi etkinlikleri yürütebilecek organizasyonlara TDT üyesi devletler tarafından destek verilmelidir. DTGB olarak gerek bu çalıştayda gerek önceki yıllardaki faaliyetlerinde ortaya koyduğu stratejik bulguları ve Türk Dünyasının kültürel ve siyasi entegrasyonu için yapılması gerekenleri bu kanal aracılığıyla ve Türk Devletlerinin desteğiyle hayata geçirilebilmeli ve bu yönde gerekli girişimlerde bulunulmalıdır.



DÜNYA TÜRK GENÇLERİ BİRLİĞİ

SPOR KOMİSYONU RAPORU

Eylül 2025, KKTC

“Şekil disiplin, ruh disiplininin aynasıdır. Türkler tarih boyunca disiplinli bir millet olmuş, bu meziyetleri ile tanınmış ve şanını yüceltmiştir.”

Tarihin eski dönemlerinden bu yana insan, bedenini eğitmeyi motivasyon kaynağı olarak görmüş ve günümüze kadar taşımıştır. Sağlıklı bir hayat sürmek isteyen herkes egzersiz yapar ancak içlerinde öyle insanlar var ki gençliklerini ve hayatlarının büyük kısmını amatör ve profesyonel olarak spor yapmaya adanmışlardır. Bu insanlarda saf yetenek elbette önemlidir bunun yanında unutulmaması gereken şey ise azimli ve disiplinli olarak yapılan çalışmalardır.

Türk Gençleri dünya ve yurt genelinde yapılan müsabakaları takip edip desteklemelidir. Bilineceği üzere bu müsabakalara bireysel ya da takım olarak katılan sporcular milli bilinci içlerinde taşımaktadırlar. Türk Dünyasında yetişen sporcuların tanınması ve Türk bayraklarının tüm dünya karşısında gururla taşındığının görülmesi toplumun dolayısıyla da gençlerin kenetlenmesini sağlamaktadır. DTGB'nin önceki kurultaylarında ele alındığı gibi turnuvalar düzenlenebilir ve geleneksel ve modern spor müsabakalarının yapılmasına zemin hazırlanabilir.

Dijital çağın toplumun spor yapma alışkanlıkları üzerinde olumsuz birtakım etkileri bulunmaktadır. Hazırlanacak “Türk Oyunları” ekseninde yeni nesillere miras olarak bırakılacak ata sporları manevi değerinin yanında fiziksel bir güce bürünecektir. Bu doğrultuda ilk organizasyonu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde gerçekleşecek olan bir geleneksel Türk oyunlarının düzenlenmesi Spor Komisyonunun özellikle üzerinde durduğu bir konu olmuştur. Türk Devletleri bünyesinde gerçekleştirilecek bu oyunların tarihi ve yeri önceden belirlenerek, sporcuların ve branşların uygunluğu ile hava ve coğrafi koşulların yaratacağı avantajlar ve dezavantajlar doğrultusunda ilgili ülkelerin bir önceki komisyonda belirlenecek sırayla ev sahipliği yapması sağlanmalıdır.

Sportmenlik, özveri ve saygı ile ortaya çıkar. Planlanan müsabakalar boyunca buradaki amacın Türk Dünyasının birliğini ve beraberliğini vurgulayarak Türk sporcular üzerinden Türk toplumları arasındaki bağları birçok alanda olduğu gibi spor alanı üzerinden de güçlendirmek olduğuna dikkat çekilmelidir. Böylece minikler, yıldızlar, gençler, amatörler ve yetişkin sporcuların katılabileceği geniş bir kitleye hitap edecek olan bu organizasyon, spor alanında örnek olabilecek bir niteliğe erişecektir. Üniversite ve ortaöğretim spor kulüpleri bu bağlamda önemli bir konumda bulunmaktadır. Ayrıca bu süreçte Türk Dünyasının spordaki branş federasyonlarının birbirleri ile olan iletişimleri de büyük önem taşıyacaktır.

Organizasyon sürecinde hatıra ve reklam amaçlı tişört, şapka, forma, atkı ve küçük aksesuarların temin edilmesi gerekmektedir. Müsabaka aralarında oyun alanında bir spor diyetisyeni bulundurulabilir. Spor diyetisyeni, küçük çaplı doğru bilinen yanlışlar hakkında bilgilendirmeler bakımından faydalı olacaktır. Yine çağın gerekleri olan akıllı saat ve cep telefonları gibi teknolojik aletlerin sporda ne şekilde kolaylıklar sağlandığına dair bilgi aktarımları yapılabilir. Ekonomik anlamda yaşanacak zorlukların gerekli makamlarla Türk Dünyası adına görüşülerek teminatı sağlanmalıdır.

Tüm bu organizasyonun yanında sporcular çalışma alanında belirli dönemlerde ziyaret edilebilir. Sporcu takibi spor organizasyonlarında önemli bir yer tutmaktadır. Dünyadaki Türk gençleri çeşitli organizasyonlara davet edilebilirler. Türk sporseverlerin dünya çapında yapılan spor faaliyetlerinde Türk sporculara destek amacıyla tribünlerde yerlerini almasının, motivasyonu artıracak bir nokta olduğu açıktır.

Türk dünyasının farklı bölgelerindeki toplulukları bir araya getirmeyi amaçlayan Türk Kurultayları sırasında ortak mirasımız olan geleneksel oyunlara da yer verilmektedir. Böylelikle mirasımızı yaşatmaya ve tanıtmaya devam edilmektedir. Macaristan Bugac’da düzenlenen kurultayda atlı oyunlar ve geleneksel gösterilere yer verilmiştir. Seyir zevki yüksek bir görüntü ortaya çıkmakla birlikte bu durum medyaya da yansımıştır. Kazakistan’da yapılan kurultay sırasında düzenlenen etkinliklerde geleneksel oyunlar oynanmıştır. Bu tür etkinlikler, Spor Komisyonu tarafından olumlu şekilde karşılanmıştır.

Yukarıda belirtilen hususların yanında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti uluslararası yapılan mücadelelerde yer alamamaktadır. Örneğin barışın ve kardeşliğin sergilenmesi hedeflenen olimpiyatlarda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin bulunamaması Türk sporseverler tarafından büyük bir üzüntüye sebep olmaktadır. Bu duruma neden olan durum ise IOC (Uluslararası Olimpiyat Komitesi) tarafından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin tanınmamasıdır. Benzer durumlar Kosova, Filistin, Tayvan için de geçerliken yapılan diplomatik mücadeleler sonucunda kurulan uluslararası ilişkiler sebebiyle müsabakalara bağımsız olarak katılabilmektedirler. Dünya çapında düzenlenen etkinliklerde Kuzey Kıbrıs halkının bağımsız olarak katılabilmesi için mücadele verilmedi. Türk tarihinin emanetleri olan bu oyunlarla gençlerin beceri ve yetenekleri yanında milli bilincin kuvveti de ön plana çıkacaktır.

Raporda vurgulanan noktalar doğrultusunda, Spor Komisyonu tarafından aşağıdaki hususlar önerilmektedir:

1- Kıbrıs Türklerinin “olimpiyatlara” katılmayışı sorununu Türk Dünyasının genç beyinleri olarak kendi sorunumuz gibi ele alıp kendi içimizde çözüm sağlamak istiyoruz. Bu nedenle en geç 2027 yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde DTGB olarak Türk geleneksel oyunlarını ve diğer çağdaş branşları da içeren “Türk Dünyası Gençlik Oyunları” başlığıyla hem birleştirici hem de mirasımızı tanıtan kapsamlı bir etkinlik düzenlenmesi,

2- Türk kültüründe uzun yıllardan beri nesilden nesile aktarılan oyunların, Türk gençlerinin bu alanda daha aktif olabilmesi adına branşların derlenmesi, yayımlanması ve tanıtım faaliyetlerinin yapılması,

3- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin olimpiyatlara bizatihi kabul ve dahil edilmesi için Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC)’ne müracaat ve/veya kınama yapılması önerilmektedir.



DÜNYA TÜRK GENÇLERİ BİRLİĞİ

ÇEVRE VE ENERJİ KOMİSYONU RAPORU

Eylül 2025, KKTC

“Sevgi dağ zirvesi, kin dipsiz kuyu
Karıştan kısadır hayatın boyu
Kirlertirse şayet toprağı, suyu
Göğsünden vururum kendi gölgesi”
Abdurrahim Karakoç

“Topraklarımızda gizli olan madenleri,
milletimizin hizmetine sunmak, bağımsızlık
yolunda attığımız en önemli adımlardan
biridir.”
Mustafa Kemal Atatürk

Türk Dünyası, doğal kaynaklar bakımından zengin; enerji, maden ve su kaynaklarıyla önemli bir potansiyele sahip bir coğrafyayı kapsamaktadır. Ancak bu potansiyel, çevre yönetimindeki eksiklikler, plansız enerji politikaları, iklim değişikliği ve bölgesel iş birliğinin yetersizliği nedeniyle tehdit altındadır. Bu rapor, Türk Dünyasındaki çevre ve enerji alanındaki mevcut sorunları tespit ederek, ortak çözüm yolları geliştirmeyi amaçlamaktadır. Sürdürülebilir bir gelecek için çevresel farkındalığın artırılması, doğal kaynakların etkin ve adil bir şekilde yönetilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, Türk Devletleri arasında bilgi paylaşımı ve stratejik iş birliklerinin güçlendirilmesi, karşılaşılan sorunlara daha kalıcı ve etkili çözümler üretilmesine katkı sağlayacaktır.

Özellikle Kazakistan ve Özbekistan sınırlarında yer alan Aral Gölü'nün kuruması, Türk Dünyasının karşı karşıya kaldığı en dramatik çevre felaketlerinden biridir. Gölün yok olmasıyla birlikte yerel iklim değişmiş, tarım ve balıkçılık çökmüştür. Aral Gölü havzasının yeniden canlandırılması için çok taraflı projeler desteklenmeli, bölge halkına alternatif geçim kaynakları sağlanmalıdır. Bu iki başlık için TDT tarafından bir koordinasyon kurulu kurulması teklif edilmektedir.

Sanayi tesislerinden kaynaklı hava ve su kirliliği, başta Bakü, Almatı, Taşkent gibi büyük şehirlerde ciddi bir halk sağlığı problemi oluşturmaktadır. Su ve hava kirliliğini önlemesi açısından sanayi tesislerini denetleyecek bir komisyon kurulup sanayi tesislerinin düzenli bir şekilde denetlenip cezalandırılması sağlanmalıdır.

Türk Dünyası ülkeleri hâlen enerji üretiminde büyük oranda kömür, petrol ve doğalgaza dayalıdır. Bu durum, hem çevresel kirlenmeye hem de sürdürülemez kalkınmaya neden olmaktadır. Güneş, rüzgar ve hidroelektrik gibi temiz enerji kaynakları yeterince değerlendirilmemektedir. Bu potansiyelin harekete geçirilmesi gerekmektedir. Türk Dünyasında güneşli gün sayısı ve geniş rüzgarlı alanlar değerlendirilmeli, ortak fonlarla temiz enerji santralleri kurulmalıdır. Türk dünyası ülkeleri tarafından desteklenen ve yenilenebilir enerji yatırımlarına özel kredi sağlayan bir bölgesel enerji fonu kurulmalıdır.

Genç kuşakların çevrenin öneminden habersiz ve çevre ile ilgili sorunlara duyarsız olduğu görülmektedir. Genç kuşakların çevreye duyarlı bireyler olarak yetişmesi için ortak müfredat ve medya projeleri hazırlanmalı, sivil toplum kuruluşları çevresel farkındalık etkinlikleri oluşturulacak fonlarla desteklenmelidir.

İklim değişikliği, Türkistan'da kuraklık, çölleşme ve su kaynaklarının azalması gibi etkilerle kendini göstermektedir. Tarımda verim düşmekte, biyolojik çeşitlilik azalmaktadır. Bu konu tüm Türk dünyası tarafından ele alınıp yeni bir yol haritası çıkartılmalıdır. Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde çevreye yönelik ortak bir politika geliştirilmeli, çevresel veri paylaşımı ve izleme sistemleri kurulmalı ya da Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde bulunan Kuraklık Önleme Enstitüsü etkinliğini arttırmalıdır.

Sovyet döneminden kalma nükleer deneme alanları (Semey, Kazakistan gibi) hâlâ temizlenmemiştir. Bu bölgelerde yaşayan halk yüksek oranda risk altındadır. Nükleer test bölgeleri ve eski sanayi alanları uluslararası standartlara uygun şekilde temizlenmeli, bu çalışmalar için ortak bilim kurulları oluşturulmalıdır.

Tarım alanında belirli hedefler koyup bunları adım adım hayata geçiren, özellikle tarım istihdamında önemli bir paya sahip olan Kazakistan ile 2028 yılına kadar tamamen organik tarıma geçiş yolunda kayda değer ilerleme gösteren Kırgızistan; işlenebilir tarım arazileri bulunmasına rağmen çeşitli nedenlerle tarımda gerileme yaşayan ülkelere destek olmalıdır. Ayrıca, gerekirse Türk Devletleri Teşkilatı

bünyesindeki “tarımsal işbirliği” kapsamında yürütülen çalışmalara öncelik verilmelidir.

Türk Devletleri sahip olduğu enerji rezervleri ve kendi aralarında gerçekleştirecekleri anlaşmalar ile yeterli miktarda hatta dış ülkelere satabilecek düzeyde enerji üretim potansiyeline sahiptir. Ancak bu potansiyelin tam anlamıyla kullanılmadığı görülmektedir. Buna sebep olan durumun; ülkelerin bu konuya ilişkin yeteri kadar fon ayıramaması ya da mevcut fonları sağlıklı kullanamaması olduğu düşünülmektedir. Türk Devletlerinin üretim kapasitesinin artırılıp gerekli entegrasyonun sağlanması halinde hem ekonomik hem de olası küresel anlamda enerji sorunundan en az şekilde etkilenen olacaktır. Bu doğrultuda “Türk Dünyası Enerji Bağımsızlığı” hedefi somut bir plan dâhilinde işlenmeli, diğer ülkelere bağlı olmadan enerji üretmeli ve bunun sürekliliği sağlanarak her yıl üretim kapasitesi arttırılmalıdır.

Enerji üretimi sadece yenilenebilir enerji kaynağıyla sınırlandırılmamalı, yukarıda belirtilen nükleer enerji ve yenilenebilir enerji faaliyetleri bölgesel yatınlığa göre dağıtım yapıp birlikte yürütülmelidir. Bu açıdan Türk Devletleri hem kendi aralarındaki hem de çevre ülkelerdeki ticaret hacmini genişletmelidir.

Türk Dünyasının egemen olduğu ve yaşamını sürdürdüğü coğrafyalarda mevcut kritik madenlerin bölgesel ve küresel süper güç sayılan ülkelerin politikaları doğrultusunda kullanılabilirdiği bir gerçektir. Türk Devletleri Teşkilatının üye ve gözlemci ülkeleri arasında kritik ve stratejik madenlere ilişkin somut bir strateji belirlenmelidir. Bu doğrultuda arz ve talep yönlü risklerin minimize edilmesi, tedarik zincirinin güçlendirilmesi ve acil stok planlarının oluşturulması gereklidir.

Çevre ve enerji, yalnızca ekonomik kalkınmanın değil, halk sağlığının, gıda güvenliğinin ve gelecek nesillerin yaşam kalitesinin teminatıdır. Türk Dünyası ortak bir kültürü olduğu gibi ortak sorumluluğa da sahiptir. Bu raporda sunulan önerilerin hayata geçirilmesi, Türk Dünyasının hem ekolojik bütünlüğünü koruyacak hem de enerji bağımsızlığına katkı sağlayacaktır. Ayrıca, çevre dostu teknolojilere yapılacak yatırımlar, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmasını hızlandıracak; enerji verimliliği ve yenilenebilir kaynakların önceliklendirilmesi, bölgesel dayanışmayı daha da güçlendirecektir. Bu anlayışla atılacak her adım, hem bugünün ihtiyaçlarını karşılayacak hem de yarının dünyasını güvence altına alacaktır.

Yangın söndürme teknikleri konusunda değil, önleme teknikleri üzerinde çalışılmalıdır.

Çocuklara anaokulundan itibaren ortak müfredatla birlikte çevre eğitimi dersi verilmelidir. Geri dönüşüm projeleri ve devlet destekleri buna eklenmelidir.



DÜNYA TÜRK GENÇLERİ BİRLİĞİ 2025 – 2030 KURUMSAL VİZYON BELGESİ

“Birlikte Yarınlar: Türk Dünyasının Ortak Ufku”

GİRİŞ

Yirmi birinci yüzyılın karmaşık dengeleri arasında Türk dünyası, geçmişin mirasıyla geleceğin imkânları arasında yeniden yükselen bir medeniyet çizgisi aramaktadır. Bu çizgi, yalnızca sınırların, dillerin ya da coğrafyaların toplamı değildir; **ortak hafızanın, ortak ideallerin ve ortak iradenin birleştiği bir ufuktur.**

Dünya Türk Gençleri Birliği (DTGB), 2025–2030 yıllarını kapsayan bu dönemde, Türk gençliğini çağın dönüşümüne yön veren bir özne hâline getirmeyi, kültürel birlikteliği stratejik dayanışmayla birleştirmeyi, ve Türk Dünyası’nı küresel düzende etkin bir medeniyet aktörü olarak konumlandırmayı hedeflemektedir.

Bu vizyonun temeli, **Eylül 2025 KKTC Kurultayı**nda alınan kararlar ve komisyon raporlarının bütüncül değerlendirmesine dayanır.

Her bir komisyon, geleceğin yapı taşlarını temsil eder: Diplomasi, ekonomi, insan hakları, kültür, medya, spor ve çevre... Hepsi aynı inancın farklı yüzleridir: **Türk Gençliği, geleceği yalnızca beklemeyecek, onu inşa edecektir.**

STRATEJİK UFUK: DİPLOMASİ VE DEVAMLILIK

Siyaset, Diplomasi ve Strateji Komisyonu’nun ışığında, önümüzdeki beş yılın ana ekseni **akıl birliğiyle güçlenen diplomasi** olacaktır.

Türk Devletleri Teşkilatı, yalnız bir uluslararası platform değil, Türk medeniyetinin çağdaş ifadesidir. 2025–2030 döneminde DTGB, bu teşkilatın gençlik kanadını kurumsal biçimde yapılandıracak; ortak dış politika refleksleri, genç diplomat eğitimleri ve stratejik diyalog programlarıyla “Türk Dünyası Genç Diplomatlar Ağı”nı hayata geçirecektir.

Türk Devletleri arasındaki işbirliği, artık yalnızca devlet katında değil, toplumlar ve gençlik düzleminde de sürdürülebilir bir diplomasiye dönüşecektir. Doğu Türkistan, Kıbrıs, Karabağ, Kırım ve Balkan Türkleri gibi ortak meseleler, **“uluslararası farkındalık ve kardeşlik diplomasisi”** başlığı altında izlenecek; Türk Dünyası kendi diasporasıyla iletişimde süreklilik kuracaktır.

Böylelikle diplomasi, yalnız protokol masalarında değil, gençliğin sesinde, medyanın dilinde, kültürün imgelerinde yankı bulacaktır.

EKONOMİK GÜÇ VE GİRİŞİMCİLİK VİZYONU

Ekonomi, birliğin kalbidir. 2025–2030 döneminde DTGB, **Türk Dünyası Ekonomik Entegrasyonu** için gençlik odaklı bir model geliştirecektir. Ankara’da kurulacak **Türk Dünyası Genç İş İnsanları Birliği**, ortak dijital pazar yeri (TDETP), genç girişimcilik fonu ve teknoloji odaklı AR-GE ağlarıyla Türk devletleri arasındaki ticareti yalnızca artırmakla kalmayacak, onu **adil, sürdürülebilir ve yenilikçi** kılacaktır.

Ekonomik işbirliği; kültürel yakınlaşmayı, istihdamı ve dijital dönüşümü de beraberinde getirecektir. Lojistikte ortak koridorlar, dijital gümrük sistemleri ve “Kalkınma Yolu” entegrasyonu, Türk dünyasının ekonomik damarlarını birbirine bağlayacaktır. Bu dönemde gençler yalnız üretici değil, yön verici olacak; **Türk girişimcilik modeli**, “değer üretmenin” adı hâline gelecektir.

HUKUK VE ADALETİN ORTAK ZEMİNİ

Türk Devletlerinin geleceği, adaletin ortak zemininde yükselecektir. Bu vizyon çerçevesinde, DTGB nclğnde **Türk Dünyası Ortak İnsan Hakları Tutum Belgesi** hazırlanacak; yargı bağımsızlığı, Şeffaf idare, kişisel özgürlükler ve hukuk devleti ilkeleri arasında ortak standartlar oluşturulacaktır.

2030 yılına dek, **E-vize ve Biyometrik Pasaport Entegrasyonu**, Türk gençliğinin serbest dolaşımını ve iŐbirliđini kolaylaştıracak; kültürel sınırların yerini, karşılıklı güvenin ve adaletin sınırları alacaktır.

Türk Dünyası, insan haklarına yalnızca bir uluslararası ilke olarak değil, **medeniyetin temel değeri** olarak yaklaŐacaktır.

KÜLTÜR, SANAT VE EğİTİM: KİMLİĞİN YENİDEN YÜKSELİŐİ

Bir milletin geleceği, kültürünün sürekliliğiyle ölçülür. 2025–2030 vizyonu, kültürü sadece korumak değil, onu **çağın diliyle yeniden üretmek** hedefini taŐır. Ortak alfabe projesi, lehçeleri zenginlik kabul eden bir “Türkçe bütünlüğü”ne evrilecektir.

DTGB Yayınevi ve Türk Dünyası Dijital Kütüphanesi, ortak hafızanın arŐivini tutarken; **Gezici Müzeler**, “metaverse” platformlarında dahi kültür diplomasisinin birer temsilcisi olacaktır.

Türk çocuklarının eğitiminde “Türk Büyükleri” ve “Türk Halkları” dersleri, sadece bilgi değil, aidiyet duygusu aŐılayacaktır.

Bu dönemde sanat, mill kimliğin sesi; eğitim, ortak geleceğin rehberi; kültür, **Türk Dünyasının kalıcı bağı** olacaktır.

MEDYA VE İLETİŞİM: TEK SESLİ, ÇOK DİLLİ BİR VİZYON

2025–2030 döneminde DTGB, iletişimi stratejik bir gç olarak ele alacaktır. Türk Dünyası Haber ve İçerik Ağı (TDHİA), doğrulama masası ve kriz iletişimi merkeziyle, bilgi çağının karmaŐasında **tek sesli, güvenilir ve saygın** bir medya yapısı kuracaktır. “Bengü” dergisi ve “E-Bengü” bülteni, hem yazılı hem dijital mecralarda Türk Dünyası’nın düŐünce hayatını taşıyacaktır.

Genç muhabir programları, sahadaki hikyeyi evrensel bir dile çevirecek; **Stratejik Medya İcra Kurulu**, iletişim politikalarını çağın ritmine uyarlayacaktır. Bu dönem, Türk Dünyası’nın yalnızca izleyici değil, anlatıcı olduğu bir dönemin baŐlangıcı olacaktır.

SPOR VE GENÇLİK DİPLOMASİSİ

Kültürün bedenleŐmiŐ hli spordur. 2027’de Kuzey Kıbrıs’ta düzenlenecek **Türk Dünyası Gençlik Oyunları**, yalnız bir müsabaka değil, “birlik ruhunun sahası” olacaktır. Geleneksel oyunlar, modern sporlarla el ele; rekabet, kardeŐlikle iç içe yürütülecektir. Türk Dünyası’nın genç sporcuları, tribünlerde değil, tarih sahnesinde yan yana koŐacaktır.

ÇEVRE, ENERJİ VE GELECEĞİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Türk dünyasının coğrafyası, yalnız enerji kaynaklarıyla değil, **doğal mirasıyla da stratejiktir**.

2030 vizyonunda çevre ve enerji politikaları, yalnız kalkınma değil, yaşam hakkı meselesi olarak ele alınacaktır.

Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde kurulacak “Yeşil Fon”, yenilenebilir enerji yatırımlarını destekleyecek; Aral Gölü’nün yeniden canlanması, ortak çevre bilincinin simgesi olacaktır.

Her Türk çocuğu, erken yaşta çevre dersleriyle doğaya saygı kültürünü öğrenecek; enerji bağımsızlığı, **medenî sorumlulukla** birleşecektir.

KURUMSAL GELECEK VE GENÇLİK VİZYONU

2025–2030 dönemi, DTGB’nin kurumsallaşmasında bir dönüm noktası olacaktır. Birliğin merkezinde yer alacak **Türk Dünyası Gençlik Koordinasyon Merkezi**, tüm komisyonların çıktısını izleyen, veriye dayalı bir strateji yapısı kuracaktır. “Türk Dünyası Diplomasi Akademisi” ve “Genç Diplomatlar Simülasyonu”, geleceğin dış politika kadrolarını yetiştirecektir.

Kadın liderlerin ve genç uzmanların karar süreçlerine dâhil edilmesi, kurumsal eşitliğin temel ilkesi hâline gelecektir.

Bu yıllar boyunca, DTGB; ortak projelerle büyüyen, ortak dilde düşünen ve **ortak değerlerde buluşan** bir gençlik ağı inşa edecektir.

SONUÇ VE BEYAN

Türk dünyası, geçmişin bir hatırası değil, geleceğin bir vaadidir. 2025–2030 vizyonu, o vaadi hayata geçirmenin yol haritasıdır. Bizler, bu yola adanmış Türk gençleri olarak; siyasette akı, ekonomide üretimi, kültürde kökü, hukukta adaleti, çevrede sorumluluğu, iletişimde ahlakı, sporda kardeşliği esas alacağız.

Bu belgeyle birlikte, Dünya Türk Gençleri Birliği şu sözü tarihe düşmektedir:

“Biz, Türk Gençliği olarak, kökleri derin, vizyonu geniş bir dünyanın çocuklarıyız. Bu dünya, barışın, adaletin ve üretkenliğin Türkçe sesidir. 2030’a uzanan her adımımız, o sesi yeryüzüne duyurmanın çabası olacaktır.”

1992

DÜNYA TÜRK GENÇLERİ BİRLİĞİ

МЕЖДУНАРОДНОЕ
ОБЪЕДИНЕНИЕ
ТЮРКСКОЙ
МОЛОДЕЖИ



WORLD
LEAGUE OF
TURKIC
YOUTH

DÜNYA TÜRK GENÇLERİ BİRLİĞİ HAKKINDA BİLGİ NOTU

1991 yılında Doğu Avrupa, Türkistan ve Güney Kafkasya Türkleri bağımsızlıklarını kazanmalarıyla birlikte 250 milyon nüfuslu Türk Dünyası'nın fertleri arasına çekilen sosyal, kültürel, siyasi setler kalkmış ve Aziz Milletimizin bireyleri tarihte bir defa daha bir ve beraber olma fırsatını yakalamışlardır.

Türk Dünyasının %60'ı genç nüfustan teşekkül etmesi sebebiyle, Gençlerin dinamizmi ile paralel olarak çok hızlı bir şekilde birbiri ile ilişkiye geçen çeşitli Türk devlet ve topluluklarından gençlik teşkilatları 1991 yılı sonunda dünya genelinde yaşayan Türklerin gençlik yapılanmalarının uluslararası federal platformu olarak **Dünya Türk Gençleri Birliği**'ni kurmaya karar verdiler. Bunun hemen ardından 1992 yılının Şubat ayında Rusya Federasyonun bağlı Tataristan'ın başkenti Kazan şehrinde Kurucu Genel Başkanımız **Talgat Ahmedishin** önderliğinde düzenlenen I. Türk Dünyası Gençlik Kurultayı ile Türk Dünyası'nın entegrasyonu yolunda uzun yürüyüşlerine başladılar.

DTGB o zamandan günümüze pek çok kurultay, konferans ve benzeri organizasyona imzasını atmıştır. **DTGB** 1990'lardan bu yana gençlik içindeki problemlere dikkat çekerek, kültür meselelerinden çevreye, insan haklarından demokratikleşmeye pek çok sahada faaliyetlerini sürdürmektedir. Dünya Türk Gençleri Birliği kurulduğu günden bu yana Türk Dünyası çapında en uzun soluklu ve somut çalışmalara imza atmış en geniş katılımlı bir sivil toplum platformudur. DTGB'ye şahıslar üye olmamakta, sadece sivil toplum kuruluşları temsil hakkı kazanmaktadır.

2021 Yılı 20. Gagauzya-Kıpçak şehrinde gerçekleşen 19. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayında Dönem Başkanlığı Türkiye'ye geçmiş ve alınan karar ile DTGB uluslararası Vakfının kurulması için çalışmalar başlatılmıştır. 2023 Yılı Mart ayında **Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın onayı ile** Resmi gazetede yayınlanan Kuruluş ilanı ile **Uluslararası DTGB Vakfı** kurularak, Birlik yeni aşamaya taşınmıştır. Halen 20 farklı ülkeden Mütevelli heyet üyeleriyle en geniş katılımlı vakıf olma hüviyetini taşımaktadır.

DTGB 30 Yıllık yürüyüşünde yapmış olduğu faaliyetler ile bugün **Türk-PA, Türksoy, Türk Keneşi, Türk Akdemisi, Kültür Bakanlığı Türk Dünyası Müzik Topluluğu vb.** gibi pek çok uluslararası kuruluşun fikir babalığını yapmış, Kuruluşlarında temel rol oynamıştır. Halen Dünyanın 35 farklı bölgesinde (20 ülke, 10 Federe Cumhuriyet ve 5 bölge) yapılanan Türk Dünyasında sivil toplum örgütlerinin oluşturduğu ilk ve tek kuruluşur.

DTGB'nin Alt Kuruluşları

Türk Dünyası Genç Yazarlar Birliği 1998 (Dönem Başkanı Azerbaycan)
Türk Dünyası Genç Bilim Adamları 2003 (Dönem Başkanı Kazakistan)
Türk Dünyası Genç İletişimciler Birliği 2004 (Dönem Başkanı Türkmeneli-Irak)
Türk Halkları Kongresi 2007 (Dönem Başkanı Kırgızistan)
Türk Dünyası Genç İşadamları Birliği 2013 (Dönem Başkanı Türkiye)

DTGB Genel Başkanı: Ersin GÜZEL
Genel Başkan Vekili: Muaz ERGEZEN
Yönetim Kurulu Baş. Vekili: Elgiz ÖZAYDIN (Türkiye)
Genel Başkan Yardımcısı: Hakan BOZ (Türkiye)
Genel Başkan Yardımcısı: İsmail ÇATAK (Kazakistan)
Yürütme Kurulu Başkanı: Yasemin CAVADOVA (Çuvaşistan Cumhuriyeti-Rusya Federasyonu)
Denetleme Kurulu Başkanı: Kutluhan YAYÇILI (Türkmeneli-Irak)

Adres: Yapracık Mah. Küme Evleri Mavi Ev Sitesi 171/27 Etimesgut/ANKARA **Tel: +90 532 769 70 37**

www.dtgb.org

info@dtgb.org

DÜNYA TÜRK GENÇLERİ BİRLİĞİ'NİN 34 YILLIK FAALİYETLERİ

- 1992 Şubat** 1. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **Kazan, Tataristan**
- 1992 Kasım** 2. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **Ufa, Başkurdistan**
- 1993 Nisan** 1. Türk Dünyası Gençlik Liderleri İstişare Toplantısı – **Bakü, Azerbaycan**
- 1993 Ağustos** 3. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **Kazan, Tataristan**
- 1993 Ağustos** Tarihi Bulgar şehri kültür Programı – **Kazan, Tataristan**
- 1994 Mart** 1. Türk Dünyası Liderler Zirvesi ve Başkanlar Konseyi Toplantısı - **Nalçık, Balkarya**
- 1994 Ağustos** 4. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **Bahçesaray, Kırım**
- 1994 Ağustos** 1. Türk Dünyası Genç Sanatçılar Sergisi **Bahçesaray, Kırım**
- 1994 Kasım** Türk Dünyası Gençlik Liderleri Türkiye Türkçesi Dil Kursu-**İstanbul, Türkiye**
- 1995 Nisan** DTGB Yayın Organı **Bengü** Gazetesinin Yayın Hayatına Başlaması **Ankara, Türkiye**
- 1995 Nisan** 2. Türk Dünyası Liderler Zirvesi ve Başkanlar Konseyi Toplantısı - **Ankara, Türkiye**
- 1995 Mayıs** 1. Türk Dünyası Gençlik Günleri Müzik Festivali - **Ufa, Başkurdistan**
- 1995 Ağustos** 5. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **Issık Göl, Kırgızistan**
- 1995 Eylül** Türk Dünyası Ekoloji Kongresi - **Issık Göl, Kırgızistan**
- 1995 Eylül** Uluslararası “Manas” Sempozyumu - **Issık Göl, Kırgızistan**
- 1996 Nisan** 3. Türk Dünyası Liderler Zirvesi ve Başkanlar Konseyi Toplantısı - **Harleem, Hollanda**
- 1996 Mayıs** 2. Türk Dünyası Gençlik Müzik Festivali - **Ufa, Başkurdistan**
- 1996 Haziran** 1. Türk Dünyası Olimpiyatları ve Spor Oyunları - **Çeboksarı, Çuvaşistan**
- 1996 Ağustos** 6. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **Ufa, Başkurdistan**
- 1996 Ağustos** Türk Dünyasında Demokratik Eğitim Sempozyumu - **Ufa, Başkurdistan**
- 1996 Ağustos** Uluslararası “Hoca Nesreddin ve Türk Dünyası” Sempozyumu - **Ufa, Başkurdistan**
- 1996 Ağustos** Prof. Dr. Zeki Velidi Togan müzesi açılışı – **Sterlitamak, Başkurdistan**
- 1996 Ağustos** Tataristan Sabantuy Törenleri – **Salavat, Başkurdistan**
- 1997 Nisan** 4. Türk Dünyası Liderler Zirvesi ve Başkanlar Konseyi Toplantısı - **Bakü, Azerbaycan**
- 1997 Mayıs** 3. Türk Dünyası Gençlik Müzik Festivali - **Ufa, Başkurdistan**
- 1997 Eylül** 7. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **Girne, KKTC**
- 1997 Eylül** Türk Dünyası Mitingi (**Güney Kıbrıs Yunan Yönetimine Çağrı**) – **Lefkoşa, KKTC**
- 1998 Mayıs** 4. Türk Dünyası Gençlik Müzik Festivali - **Ufa, Başkurdistan**
- 1998 Mayıs** 5. Türk Dünyası Liderler Zirvesi ve Başkanlar Konseyi Toplantısı - **Ankara, Türkiye**
- 1998 Ağustos** 8. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **Türkistan, Kazakistan**
- 1998 Eylül** Uluslararası Sempozyum “Gençlik ve Ahmet Yesevinin yolu”– **Çimkent, Kazakistan**
- 1998 Eylül** Uluslararası Sempozyum “Türkistan – bizim ortak evimiz”- **Türkistan, Kazakistan**
- 1999 Mayıs** 5. Türk Dünyası Gençlik Müzik Festivali - **Ufa, Başkurdistan**
- 1999 Temmuz** 6. Türk Dünyası Liderler Zirvesi ve Başkanlar Konseyi Toplantısı - **Denizli, Türkiye**
- 1999 Eylül** 9. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **Çeboksarı, Çuvaşistan**
- 1999 Eylül** 17 Ağustos depremi foto sergisi - **Çeboksarı, Çuvaşistan**
- 1999 Eylül** Çuvaşistan Okul gezileri - **Çeboksarı, Çuvaşistan**
- 2000 Mart** 2. Türk Dünyası Gençlik Liderleri İstişare Toplantısı - **Samsun, Türkiye**
- 2000 Mayıs** 7. Türk Dünyası Liderler Zirvesi ve Başkanlar Konseyi Toplantısı - **Köstence, Romanya**

- 2000 Mayıs 6. Türk Dünyası Gençlik Müzik Festivali - **Ufa, Başkurdistan**
- 2000 Eylül 10. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **Bakü, Azerbaycan**
- 2001 Mayıs 7. Türk Dünyası Gençlik Müzik Festivali – **Ufa, Başkurdistan**
- 2004 Eylül 11. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **Köstence, Romanya**
- 2004 Eylül 8. Türk Dünyası Gençlik Müzik Festivali - **Köstence, Romanya**
- 2005 Mayıs 9. Türk Dünyası Gençlik Müzik Festivali - **Ufa, Başkurdistan**
- 2005 Kasım 12. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **İstanbul, Türkiye**
- 2005 Kasım Uluslararası Sempozyum “Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Alanlarda İşbirliği” **İstanbul, Türkiye**
- 2005 Kasım “Osmanlıya Saygı” Türk Dünyası Genç Liderler ziyareti – **Bursa, Türkiye**
- 2006 Mayıs 10. Türk Dünyası Gençlik Müzik Festivali - **Ufa, Başkurdistan**
- 2006 Haziran DTGB Yetkili Kurulları İstişare Toplantısı **Ankara, Türkiye**
- 2006 Eylül 8. Türk Dünyası Liderler Zirvesi ve Başkanlar Konseyi Toplantısı - **Antalya, Türkiye**
- 2007 Mayıs 11. Türk Dünyası Gençlik Müzik Festivali - **Ufa, Başkurdistan**
- 2007 Ağustos 13. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **Ohri, Makedonya**
- 2008 Mayıs 12. Türk Dünyası Gençlik Müzik Festivali **Ufa-Başkurdistan**
- 2009 Mayıs 9. Türk Dünyası Liderler Zirvesi ve Başkanlar Konseyi Toplantısı – **Bakü, Azerbaycan**
- 2009 Ağustos 14. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı – **Yalta, Kırım**
- 2010 Mayıs 10. Başkanlar Konseyi Toplantısı –**Sofya-Bulgaristan**
- 2010 Ağustos 1. Türk Halkları Kongresi. – **Kıpçak, Gagauzya**
- 2012 Aralık 15. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **İstanbul, Türkiye**
- 2013 Kasım 1. Türk Dünyası Genç İşadamları Toplantısı – **İstanbul, Türkiye**
- 2014 Temmuz Uluslararası Konferans “Bölgesel çatışmalar ve gençlerin barışa yönelik inisiyatifleri” **Bakü,Azerbaycan**
- 2014 Aralık 16. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **İstanbul, Türkiye**
- 2015 Mayıs 12. Başkanlar Konseyi Toplantısı –**Oğuz, Azerbaycan**
- 2016 Temmuz 2. Türk Dünyası Genç İşadamları Toplantısı – **Şeki, Azerbaycan**
- 2017 Mayıs 17. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **İstanbul, Türkiye**
- 2017 Mayıs Türk Dünyası Geçmişten Geleceğe Resim Sergisi- **İstanbul, Türkiye**
- 2021 Mayıs 18. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı - **Ankara, Türkiye**
- 2021 Ağustos 19. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı – **Kıpçak, Gagauzya**
- 2022 Haziran Aksakallar Kurulu Toplantısı – **Kastamonu, Türkiye**
- 2023 Haziran Yüksek İstişare Kurulu Toplantısı – **Kastamonu, Türkiye**
- 2025 Eylül 20. Türk Dünyası Gençlik Günleri ve Kurultayı **Lefke-KKTC**
- 2025 Eylül Sempozyum “Türk Dünyasının Doğu Akdeniz’de atan kalbi Kıbrıs” **Lefke-KKTC**
- 2025 Kasım Türk Devletleri Teşkilatı Üye Ülkeler STK Zirvesi **Nahçıvan-Azerbaycan**
- 2026 Kasım TDT Üye ülkeler Sivil Toplum Kuruluşları 2. Zirvesi **Baku-Azerbaycan**

1992

DTGB ÜYE KURULUŞLARI

1. **Afganistan** Cümbüş-i Milli İslami Gençlik Teşkilatı
2. **Ahıska Türkleri** Vatan Cemiyeti
Ahıska Türkleri Gençlik Teşkilatı
3. **Altay Cumhuriyeti (Rusya Federasyonu)** Kan-Kerede Altay Gençler Birliği
4. **Almanya** Avrupa Türk Federasyonu
Almanya Genç Türkler Ocağı
5. **Avustralya** Altın Ordu Cemiyeti
6. **Azerbaycan** Gençlik Teşkilatları Millî Şurası
7. **Balkarya Cumhuriyeti (Rusya Federasyonu)** Ant Gençler Teşkilatı
Taulu Gençlik İctimai Teşkilatı
Balkarya Bölgelerarası İctimai Teşkilatı
8. **Başkurdistan Cumhuriyeti (Rusya Federasyonu)** Başkurt Gençleri İttifakı
9. **Batı Trakya (Yunanistan)** Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği
Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsilliler Derneği
İskeçe Türk Birliği
Dostluk Eşitlik Barış Partisi
Gümölcine Türk Gençler Birliği
10. **Suriye** Bayır Bucak Türkmenleri Derneği
11. **Bulgaristan** Hak Ve Özgürlükler Hareketi
Ufuk Vakfı
Bulgaristan Türkleri Kültür Ve Hizmet Derneği
12. **Çuvaşistan Cumhuriyeti (Rusya Federasyonu)** Suvar Çuvaş Gençleri Birliği
Çuvaş Doğu Sporları Merkezi
13. **Doğu Türkistan (Çin)** Doğu Türkistan Gençlik Birliği
Dünya Uygur Kurultayı
14. **Gagauz yeri (Moldova)** Anadili gençler cemiyeti
15. **Hakasya Cumhuriyeti (Rusya Federasyonu)** Tun Gençlik Teşkilatı
16. **Hollanda** Türk Akademisyenler Birliği
Türk Evi
17. **İran** "Dilmanç" Teşkilatı
18. **Karaçay-Çerkesya Cumhuriyeti (Rusya Federasyonu)** İslam Vakfı
Karaçay Vakfı
19. **Kazakistan** Bolaşak-Otağ Gençler Cemiyeti
Jastar uni jkb
Dünya Kazak Gençleri Birliği
Kazakistan Uygurları Gençlik Fraksiyonu
20. **Kırgızistan** Genç Tarihçiler Cemiyeti
Kırgız Gençleri Birliği

- 21. KKTC Türk-Bir Derneği**
- 22. Kumuk** Tenklik Gençlik Teşkilatı
Anji Komitesi (Dağıstan)
- 23. Makedonya** Makedonya Türk Demokratik Partisi
- 24. Nogay** Nogay Gençleri Teşkilatı Birlik
- 25. Özbekistan** Özbekistan Medya Temsilcileri Grubu
- 26. Romanya** Müslüman Tatar Türkleri Demokrat Birliği
İsmail Gaspıralı Gençlik Teşkilatı
Demokrat Türk Birliği Atatürk Gençlik Teşkilatı
- 27. Saha Cumhuriyeti (Rusya Federasyonu)** ğrenci Birliği Eder Saas
- 28. Sibirya Omsk Bölgesi (Rusya Federasyonu)** Moldir Sibir-Kazak Kültür Merkezi
Vahdet Türk Gençleri Teşkilatı
- 29. Kemerova Bölgesi (Rusya Federasyonu)** şor Millî Kültür Merkezi
Tan-Tol şor Milli Teşkilatı
- 30. Tataristan Cumhuriyeti (Rusya Federasyonu)** Azatlık Tatar Gençleri Birliği
- 31. Teleut** Teleut Milli Merkezi Ene Bayat
- 32. Tuva Cumhuriyeti (Rusya Federasyonu)** Hostul Teşkilatı
Areve Tuva Gençleri Birliği
- 33. Tümen Bölgesi (Rusya Federasyonu)**Tatar Gençleri Teşkilatı
- 34. Türk-Ata Bölgesi**
Türk Ata Derneği (Kırgızistan)
- 35. Türkiye** Türk Ocakları
Türk Dünyası Kültür Sanat Vakfı
Eskişehir ğrenci Birliği
Kırım Derneği
- 36. Türkmeneli**
Irak Türkmen cephesi
Irak Türkleri Kültür Ve Yardımlaşma Derneği
Türkmeneli Vakfı Kültür Merkezi

1992

MÜTEVELLİ HEYET ÜYELERİ

Dr. Ersin Güzel	Kurucular Kurulu	Mütevelli Heyet Başkanı
Nadina Javadov	Çuvaşistan	M. H. Başkan Yardımcısı
Dündar Yahnici	Türkiye	Vakıf Genel Sekreteri
İsmail Çatak	Kurucular Kurulu	Vakıf Muhasibi
Ahmet Akkuş	Türkiye	Sağlık Bakanlığı Daire Başkanı
Cıltız Tannagashayeva	Şorya	Sanatçı
Dastan Jumabekov	Kırgızistan	E. Kırgızistan Meclis Başkanı
Prof. Dr Dosay Kenzhetay	Kazakistan	Akademisyen
Elshad Abdullayev	Azerbaycan	İş Adamı
Dr. Emrah Türk	Türkiye	Doktor
Prof. Dr. Erhan Arıklı	KKTC	Ulaştırma Bakanı
Eskender Bariev	Kırım	BM Kırım Delegatesi
Ibrahim Enes	Makedonya	Milletvekili
Kaya Kuzucu	Türkiye	Sanatçı
Prof. Dr. Kutluk Kaan Sümer	Kırım	Akademisyen
Levent Albayrak	Türkiye	Vakıflar Meclisi Başkanı
Dr. Meryem Başkurt Sabaz	Kırım	Akademisyen
Muaz Ergezen	Türkiye	Kazakistan C. Bitlis Fahri Konsolosu
Mümtaz Çoban	Türkiye	E. Ahlat Belediye Başkanı
Necip Topuz	Türkiye	Yargıtay Üyesi
Oğuzhan Buhur	Türkiye	Avukat HMD Başkanı
Oleg Garizan	Moldova/Gaguzya	Kıpçak Belediye Başkanı
Oleg Tsyplenkov	Çuvaşistan	Gazeteci
Rauf Arifoğlu	Azerbaycan	Müsavat TV Sahibi
Sancar Mülazimoğlu	Türksoy	TÜRKSOY Daire Başkanı
Talgat Akhmadishin	Tataristan	Azatlık Teşkilatı Lideri
Veis Güngör	Hollanda	Hollanda Türk Evi Başkanı
Doç. Dr. Yakup Ömeroğlu	Türkiye	Avrasya Yazarlar Birliği Başkanı
Yavuzhan Erdem	Türkiye	T.C. Houston Ticaret Ateşesi
Zeki Cihan Coşkun	Kurucular Kurulu	Mühendis

DENETLEME KURULU

Kutluhan Yayçılı	Irak-Türkmeneli	ITC Türkiye Başkanı
Sançar Sefer Süer	Türkiye	Avukat
Abdullah Bayraktar	Irak-Türkmeneli	İş Adamı

DTGB YÖNETİM ORGANLARI

Yürütme Kurulu

1	Nadina Cavadova	Çuvaşistan
2	Ruzil Mingalimov	Tataristan
3	Karlin Mahpirov	Kazakistan
4	Ernek Hapizov	Omsk
5	Oğuzhan Buhur	Türkiye
6	Bahadır Topal	Bulgaristan
7	Anatoliy Talmach	Gaguzya
8	Ahmet Akkuş	Türkiye
9	Meryem Başkurt	Kırım
10	Dincher Geafer	Romanya
11	İskender Bariyev	Kırım
12	Anzor Adzhiev	Nogay eli

Denetleme Kurulu

1	Mardin Gökkaya	Irak
2	Yavuzhan Erdem	Türkiye
3	Kaya Kuzucu	Türkiye
4	Valery Lukovtsev	Saha
5	Gabdulbary Davletgarayev	Tataristan
6	Sançar Sefer Süer	Türkiye
7	Kamil Saygı	Hollanda
8	Zeki Cihan Coşkun	Türkiye
9	Aygerim Dungenenova	Kazakistan
10	Moldur Kiikbayeva	Kazakistan
11	Elvira Fatykhova	Tataristan
12	Gayaz Bikbulatov	Başkurdistan

Aksakallar Danışma Kurulu

1	Yangurchi Adzhiev	Nogay
2	Nadejda Tzidikova	Altay
3	Kutluk Kağan Sümer	Kırım
4	Oleg Garizan	Gagauzya
5	Altınay Junusova	Omsk
6	Chiltis Tannagasheva	Şorya
7	Dosay Kenjetayev	Kazakistan
8	Erhan Arıklı	KKTC
9	Oleg Tseplenkov	Çuvaşistan
10	Aleksey Tomsky	Saha
11	Enes İbrahim	Makedonya
12	Hü dai İkinci	Türkiye

Eski Genel Başkanlar Aksakallar Kurulunun doğal üyeleridir.

13	Talgat Ahmedishin	Azatlık Tatar Gençlik Teşkilatı Lideri
14	Mrh. Doç Dr. Yakup Ömeroğlu	Avrasya Yazarlar Birliği Başkanı
15	Prof. Dr. Hasan Ali Karasar	Kapadokya Üniversitesi Rektörü
16	Ekrem Abdullayev	Milletvekili- Azerbaycan Diaspora Vakfı Başkanı